

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

KONCEPCE KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ

MĚSTA OLEŠNICE

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Objednatel:

Adresa:

IČ:

Email:

Telefon:

Místo řešení:

ORP:

Kraj:

Katastrální území:

Město Olešnice

Náměstí Míru 20, 679 74

Olešnice

00280755

starosta@olesnice.cz

+420 603 816 152

město Olešnice

Boskovice

Jihomoravský

Olešnice na Moravě

Regionální rozvojová agentura
Východní Moravy

Zpracovatel:

Adresa:

IČ:

DIČ:

Kontaktní osoba:

Telefonní číslo:

Datum:

**Regionální rozvojová
agentura Východní Moravy**

třída Tomáše Bati 5146,

760 01 Zlín

45659176

CZ45659176

Ing. Petra Beňová, Ph.D.

+420 603 265 959

20. 9. 2020

Tento dokument je výstupem projektu s názvem Vytvoření strategických dokumentů pro město Olešnice - CZ.03.4.74/0.0/0.0/17_080/0009944 – Výzva pro územní samosprávné celky (obce, kraje, sdružení a asociace ÚSC) v rámci Operačního programu Zaměstnanost, který je finančně podpořen z prostředků EU a státního rozpočtu ČR.

Regionální rozvojová agentura
Východní Moravy

OBSAH

ÚVOD	6
VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	7
ZÁKLADNÍ LEGISLATIVA	11
ANALYTICKÁ ČÁST	13
MĚSTO OLEŠNICE A ORGANIZACE KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ	14
VYMEZENÍ ODPOVĚDNOSTI A PŮSOBNOSTI ORGÁNŮ KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ	17
PŘEHLED MOŽNÝCH ZDROJŮ RIZIK A ANALÝZY OHROŽENÍ	21
PŘEHLED KRIZOVÝCH OPATŘENÍ A ZPŮSOB ZAJIŠTĚNÍ JEJICH PROVEDENÍ	56
ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU	57
PŘEHLED SPOJENÍ NA SUBJEKTY PODÍLEJÍCÍ SE NA PŘIPRAVENOSTI NA KRIZOVÉ SITUACE A JEJICH ŘEŠENÍ	64
PŘEHLED PLÁNŮ VYUŽITELNÝCH PŘI ŘEŠENÍ KRIZOVÉ SITUACE	65
NÁVRHOVÁ ČÁST	66
VYHODNOCENÍ RIZIKA A NÁVRHY NA JEHO SNÍŽENÍ, DOPORUČENÍ	67
GRAFICKÁ ČÁST	79
POMOCNÁ ČÁST	81
JAK SE ZACHOVAT PŘI MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTECH	82
OCHRANA OBYVATELSTVA	94
SEZNAM ZDROJŮ DAT	100

ÚVOD

Krizové řízení je nedílnou součástí řízení státu, organizace či jiné instituce. Jeho cílem je předcházet vzniku možných krizových situací, zajistit všeobecnou přípravu na zvládnutí možných krizových situací, zajistit jejich zvládnutí v rámci vlastní působnosti orgánu krizového řízení a úkolů uložených vyššími orgány krizového řízení, nastartovat obnovu a další rozvoj. Aktuálně a v širších souvislostech je krizové řízení chápáno jako nástroj pro zajištění trvale udržitelného rozvoje společnosti, organizace území a státu.

Krizovými situacemi se rozumí mimořádné události velkého rozsahu, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav. Jedná se o situace ohrožující životy, zdraví, majetek, životní prostředí nebo vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek. Krizovými situacemi mohou být požáry, havárie, živelní pohromy, epidemie, hrozby obecného ohrožení, mimořádná kriminalita, občanské nepokoje, vyhlášení stupňů pohotovosti a branné pohotovosti státu, mobilizace Armády ČR, napadení území ČR, okresu nebo obce.

Působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace stanovuje zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (*krizový zákon*). Tento zákon stanovuje i úkoly, které v době krizového stavu plní městský úřad a starosta města.

Koncepce krizového řízení je zpracována pro město Olešnice za účelem analýzy a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizace a kontroly činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešením a v neposlední řadě obsahuje i návrhy na zvýšení efektivity v případě rizika vzniku havárie i v průběhu řešení mimořádné události nebo krizové situace.

VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Mimořádná událost

Škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací (*zákon č. 239/2000 Sb.*).

Krizová situace

Mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu (*zákon č. 240/2000 Sb.*).

Integrovaný záchranný systém

Koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací (*zákon č. 239/2000 Sb.*).

Záchranné práce

Činnosti k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin (*zákon č. 239/2000 Sb.*).

Likvidační práce

Činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí (*zákon č. 239/2000 Sb.*).

Ochrana obyvatelstva

Plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku (*zákon č. 239/2000 Sb.*).

Evakuace

Přemístění osob, zvířat, předmětů kulturní hodnoty, technického zařízení, případně strojů a materiálu k zachování nutné výroby a nebezpečných látek z míst ohrožených mimořádnou událostí do míst, která zajišťují pro evakuované obyvatelstvo náhradní ubytování a stravování, pro zvířata ustájení a pro věci uskladnění (*vyhláška č. 380/2002 Sb.*).

Ukrytí obyvatelstva

Opatření sloužící k ochraně obyvatelstva proti účinkům a následkům velkých chemických nebo radiačních havárií.

Krizové řízení

Souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s

1. přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo
2. ochranou kritické infrastruktury (*zákon č. 240/2000 Sb.*).

Krizové opatření

Organizační nebo technické opatření určené k řešení krizové situace a odstranění jejích následků, včetně opatření, jimiž se zasahuje do práv a povinností osob (*zákon č. 240/2000 Sb.*).

Pracovní povinnost

Povinnost fyzické osoby vykonávat po nezbytně nutnou dobu určenou práci, která je nutná pro řešení krizové situace, a kterou je tato osoba povinna konat v místě určeném orgánem krizového řízení (*zákon č. 240/2000 Sb.*).

Pracovní výpomoc

Povinnost fyzických osob vykonávat jednorázové a mimořádné úkoly nezbytné pro řešení krizové situace, které jsou povinny konat v místě určeném orgány krizového řízení (*zákon č. 240/2000 Sb.*).

**Věcný
prostředek**

Movitá nebo nemovitá věc nebo poskytovaná služba, pokud tuto věc nebo službu lze využít při řešení krizové situace (*zákon č. 240/2000 Sb.*).

**Kritická
infrastruktura**

Prvek kritické infrastruktury nebo systém prvků kritické infrastruktury, narušení jehož funkce by mělo závažný dopad na bezpečnost státu, zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva, zdraví osob nebo ekonomiku státu (*zákon č. 240/2000 Sb.*).

Krizové stavy

Druh	Vyhlašující orgán	Důvod	Územní rozsah	Časová účinnost
Stav nebezpečí	Hejtman (primátor hlavního města Prahy)	Ohrožení života, zdraví, majetku, životního prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, IZS nebo subjektu kritické infrastruktury	Celý kraj nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů; prodloužení je přípustné jen se souhlasem vlády
Nouzový stav	Vláda (při nebezpečí z prodlení předseda vlády)	V případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost	Celý stát nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů; prodloužení je přípustné po předchozím souhlasu Poslanecké sněmovny
Stav ohrožení státu	Parlament na návrh vlády	Je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy	Celý stát nebo jeho část	Bez omezení
Válečný stav	Parlament	Je-li ČR napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení	Celý stát	Bez omezení

ZÁKLADNÍ LEGISLATIVA

Základní předpisy v oblasti krizového řízení:

- Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- Usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky
- Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky
- Ústavní zákon č. 300/2000 Sb., kterým se mění ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění ústavního zákona č. 347/1997 Sb., a ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

Krizová legislativa:

- Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o HZS)
- Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů
- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)
- Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů

Další předpisy:

- Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)
- Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky
- Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky
- Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon)

- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
- Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě
- Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 240/2012 Sb., kterou se provádí zákon o zdravotnické záchranné službě
- Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů
- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)
- Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi (zákon o prevenci závažných havárií) a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně
- Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
- Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší
- Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon)
- Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů

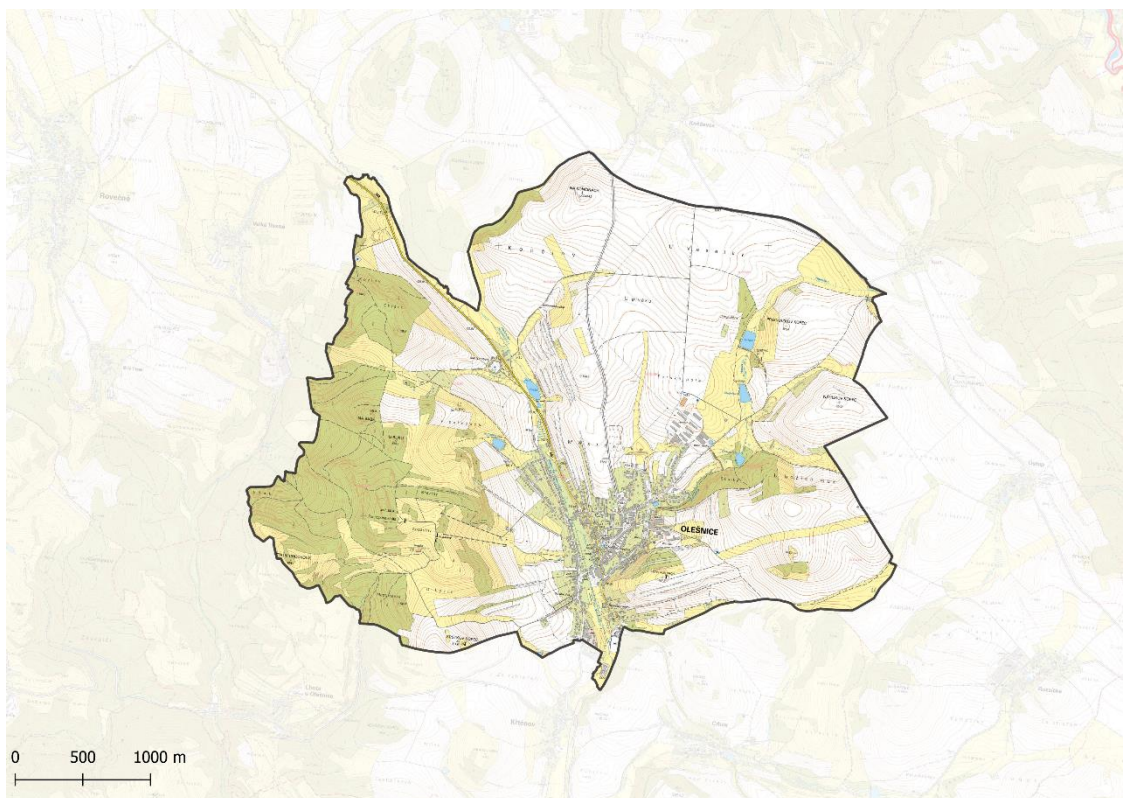
ANALYTICKÁ ČÁST

MĚSTO OLEŠNICE A ORGANIZACE KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ

Město Olešnice leží v Jihomoravském kraji, ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Boskovice. Rozloha katastru města činí 1 251,8 ha. Ve městě žije 1 657 obyvatel (dle ČSÚ k 1. 1. 2020).

Olešnice je trojúhelníkové městečko na Boskovicku ležící na Hornosvratecké vrchovině, která je součástí Českomoravské vrchoviny. Je přirozeným centrem severozápadního okraje okresu Blansko. Okolí města sousedí s moravským okresem Žďár nad Sázavou (kraj Vysočina) a českým okresem Svitavy (Pardubický kraj). Město se nachází na moravské straně zemské hranice.

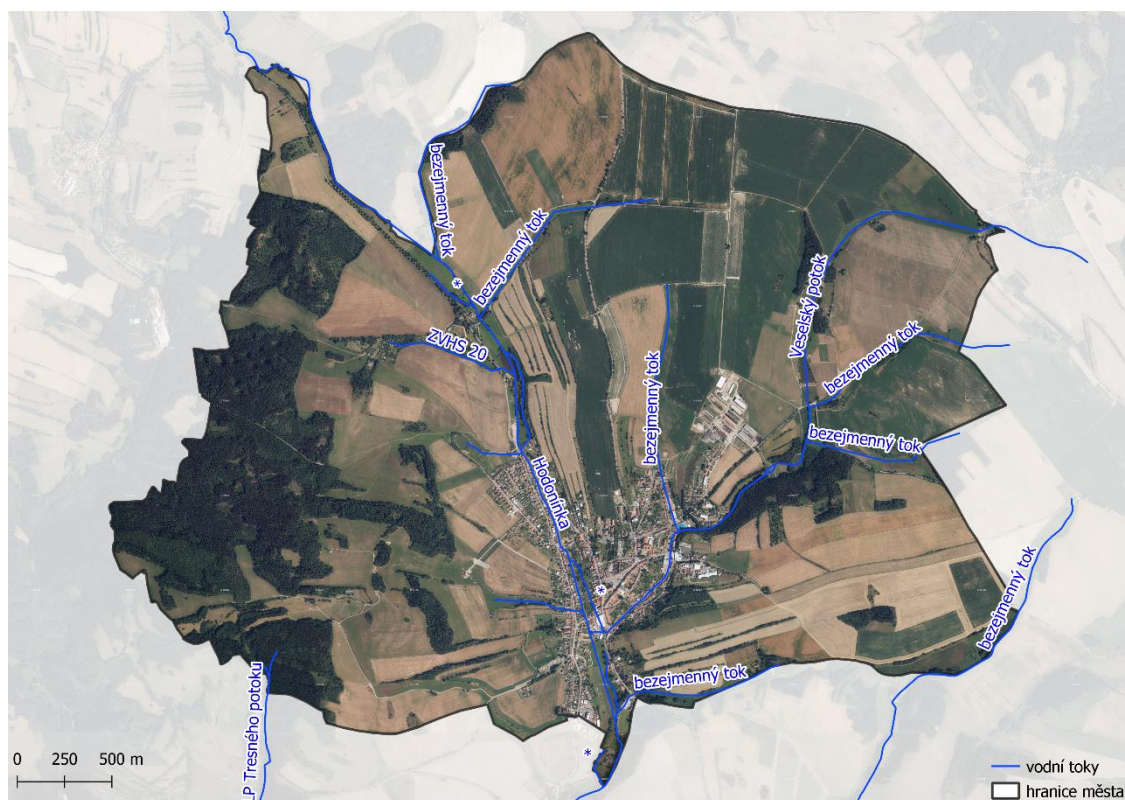
Město se nachází v nadmořské výšce 541 metrů (radnice). Okolní kopce dosahují nadmořské výšky od 580 do 688 metrů. Nejvyšším bodem je vrchol kopce Kopaniny.

Obr. 1 Město Olešnice na základní mapě (zdroj: ČÚZK)

Nejvýznamnějším vodním tokem ovlivňujícím město Olešnici je **Hodonínka** (Nyklovický potok, Olešnický potok), která vzniká spojením dvou bezejmenných toků poblíž obce Nyklovice (severozápadně od Olešnice). Koryto Hodonínky není po město Olešnici nijak regulované a výrazně meandruje. Spolu s meandry se zde dochovaly původní porosty olšin. Na území města jsou již zásahy do toku viditelné – koryto je zčásti zpevněné a také zde bylo vybudováno několik protipovodňových opatření. Rozloha povodí Hodonínky činí 67,9 km² a jeho členitost kolísá od 340 do 760 m n. m. (průměrná nadmořská výška je 591 m n. m.). Hodonínka ústí zleva do Svatky ve Štěpánově. Na vodním toku Hodonínka se nachází vodní nádrž Pešák.

Významným levostranným přítokem Hodonínky je **Veselský potok**. Na Veselském potoku se nachází soustava vodních nádrží - Horní rybník (Jericho), Dolní rybník (Kačeňák) a Obecní rybník. Vzhledem k tomu, že je tok v intravilánu města zatrubněný a kapacita koryta je omezena, byla vybudována v horní části toku soustava suchých poldrů, které by měly ochránit město před případnou povodní.

Obr. 2 Město Olešnice s vyznačenými vodními toky na ortofoto mapě (zdroj: ČÚZK)

Organizace krizového řízení

Město Olešnice má pro přípravu na krizové situace a k řešení krizových situací zřízenou bezpečnostní radu města a krizový štáb.

Bezpečnostní rada je koordinačním orgánem pro přípravu na krizové situace. Předsedou bezpečnostní rady je starosta, který jmenuje členy bezpečnostní rady.

Krizový štáb je svoláván operativně a je pracovním orgánem pro řešení krizových a mimořádných situací.

Stanovištěm bezpečnostní rady a krizového štábu je **městský úřad**.

Adresa: náměstí Míru 20

Starosta: PaedDr. Zdeněk Peša

Telefon: 516 463 108

Tel.: 516 463 296, 603 816 152

E-mail: olesnice@olesnice.cz

E-mail: starosta@olesnice.cz

Krizový štáb z důvodu vzniku krizové situace zřizuje starosta města jako svůj pracovní orgán. Plánované pracoviště krizového štábu města Olešnice bude v případě potřeby umístěno v budově **městského úřadu**. Záložní pracoviště krizového štábu bude stanoveno operativně. Souběžně s vyhlášením krizového stavu a svoláním členů krizového štábu musí být započata opatření ke zprovoznění pracoviště krizového štábu a s tím související další opatření.

Způsob svolání krizového štábu města Olešnice a uvedení do pohotovosti:

- **dosažení pohotovosti KŠ** - časový limit nebyl stanoven, členové krizového štábu budou telefonicky vyrozuměni o nastalé události a na základě charakteru a rozsahu krizové situace bude řešena jejich včasná dostupnost na stanoveném pracovišti krizového štábu,
- **oprávnění ke svolání KŠ** - oprávněn starosta (popř. místostarosta),
- **způsob vyrozumění členů KŠ** – osobně nebo telefonicky,
- **způsob dopravy členů KŠ na místo zasedání** - vlastními prostředky.

Kontakty na členy krizového štábu a další důležité kontakty jsou uvedeny v krizové kartě města Olešnice.

VYMEZENÍ PŮSOBNOSTI A ODPOVĚDNOSTI ORGÁNŮ KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ

Dle zákona 239/2000 Sb. (§15)

(1) **Orgány obce** zajišťují připravenost obce na mimořádné události a podílejí se na provádění záchranných a likvidačních prací a na ochraně obyvatelstva.

(2) **Obecní úřad** při výkonu státní správy za účelem uvedeným v odst. 1

- a) organizuje přípravu obce na mimořádné události,
- b) podílí se na provádění záchranných a likvidačních prací s integrovaným záchranným systémem,
- c) zajišťuje varování, evakuaci a ukrytí osob před hrozícím nebezpečím, pokud zvláštní předpis nestanoví jinak,
- d) hospodaří s materiálem civilní obrany,
- e) poskytuje hasičskému záchrannému sboru kraje podklady a informace potřebné ke zpracování havarijního plánu kraje nebo vnějšího havarijního plánu,
- f) podílí se na nouzovém přežití obyvatel obce,
- g) vede evidenci a provádí kontrolu staveb civilní ochrany nebo staveb dotčených požadavky civilní ochrany v obci.

(3) K plnění úkolů uvedených v odstavci 2 je obec oprávněna zřizovat zařízení civilní ochrany. Při zřizování těchto zařízení a plnění úkolů ochrany obyvatel jsou orgány obce povinny postupovat podle tohoto zákona a zvláštního právního předpisu.

(4) **Obecní úřad** seznamuje právnické a fyzické osoby v obci s charakterem možného ohrožení, s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi a ochranou obyvatelstva. Za tímto účelem organizuje jejich školení.

(5) **Obecní úřad** je dotčeným orgánem z hlediska ochrany obyvatelstva při rozhodování o umisťování a povolování staveb, změnách staveb a změnách v

užívání staveb, odstraňování staveb a při rozhodování o povolení a odstraňování terénních úprav a zařízení.

§16

Starosta obce při provádění záchranných a likvidačních prací

- a) zajišťuje varování osob nacházejících se na území obce před hrozícím nebezpečím,
- b) organizuje v dohodě s velitelem zásahu nebo starostou obce s rozšířenou působností evakuaci osob z ohroženého území obce,
- c) organizuje činnost obce v podmínkách nouzového přežití obyvatel obce,
- d) je oprávněn vyzvat právnické a fyzické osoby k poskytnutí osobní nebo věcné pomoci.

Dle zákona 240/2000 Sb. (§21)

(1) **Starosta obce** zajišťuje připravenost obce na řešení krizových situací; ostatní orgány obce se na této připravenosti podílejí.

(2) **Starosta obce** dále

- a) za účelem přípravy na krizové situace a jejich řešení může zřídit krizový štáb jako svůj pracovní orgán,
- b) zajišťuje za krizové situace provedení stanovených krizových opatření v podmínkách správního obvodu obce; správní úřady se sídlem na území obce, právnické osoby a podnikající fyzické osoby jsou povinny stanovená krizová opatření splnit,
- c) plní úkoly stanovené starostou obce s rozšířenou působností a orgány krizového řízení při přípravě na krizové situace a při jejich řešení a úkoly a opatření uvedené v krizovém plánu obce s rozšířenou působností,
- d) odpovídá za využívání informačních a komunikačních prostředků a pomůcek krizového řízení určených Ministerstvem vnitra.

(3) V době krizového stavu **starosta obce**

- a) zabezpečuje varování a informování osob nacházejících se na území obce před hrozícím nebezpečím a vyrozumění orgánů krizového řízení, pokud již tak neučinil hasičský záchranný sbor kraje,
- b) nařizuje a organizuje evakuaci osob z ohroženého území obce,
- c) organizuje činnost obce v podmínkách nouzového přežití obyvatelstva,
- d) zajišťuje organizaci dalších opatření nezbytných pro řešení krizové situace.

(4) Pokud starosta obce neplní v době krizového stavu úkoly stanovené tímto zákonem, může hejtman převést jejich výkon na předem stanovenou dobu na zmocněnce, kterého za tímto účelem jmenuje. O této skutečnosti hejtman neprodleně informuje obec a ministra vnitra, který může rozhodnutí hejtmána zrušit.

§21a

(1) **Obecní úřad** dále za účelem zajištění připravenosti obce na řešení krizových situací

- a) organizuje přípravu obce na krizové situace,
- b) poskytuje obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podklady a informace potřebné ke zpracování krizového plánu obce s rozšířenou působností,
- c) vede evidenci údajů o přechodných změnách pobytu osob (§39), pro kterou shromažďuje údaje a předává údaje v ní vedené obecnímu úřadu s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se nachází,
- d) vede evidenci údajů o přechodných změnách pobytu osob za stavu nebezpečí (§39e), pro kterou shromažďuje údaje a předává údaje v ní vedené obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se nachází,
- e) se podílí na zajištění veřejného pořádku,
- f) plní úkoly stanovené krizovým plánem obce s rozšířenou působností při přípravě na krizové situace a jejich řešení.

(2) **Obecní úřad** seznamuje právnické a fyzické osoby způsobem v místě obvyklým s charakterem možného ohrožení, připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení.

§22

(1) Při vyhlášení nouzového stavu nebo stavu nebezpečí **starosta obce** zajišťuje provedení krizových opatření v podmínkách obce. Je-li k tomuto účelu nutné vydat nařízení obce, nabývá nařízení obce účinnosti okamžikem jeho vyvěšení na úřední desce obecního úřadu. Nařízení obce se zveřejní též dalšími způsoby v místě obvyklými, zejména prostřednictvím hromadných informačních prostředků a místního rozhlasu. Stejný postup se použije při vyhlašování změn obsahu již vydaného nařízení obce.

(2) Náklady vynaložené na provedení krizových opatření stanovených obcí uhrazuje obec z obecního rozpočtu.

PŘEHLED MOŽNÝCH ZDROJŮ RIZIK A ANALÝZY OHROŽENÍ

Na území města Olešnice může docházet především k následujícím mimořádným událostem:

- **Přírozená a přívalová povodeň**
- **Extrémní vítr**
- **Požár v přírodě**
- **Dlouhodobé sucho**
- **Krupobití**
- **Epidemie**
- **Veterinární nákaza**
- **Nehody v dopravě**
- **Požár v průmyslu (budově), výbuch**
- **Únik nebezpečných látek**
- **Narušení dodávek pitné vody**

Přírozená a přívalová povodeň

Přírozené povodně mohou vzniknout v kteroukoli roční dobu. V zimních a jarních měsících vznikají převážně táním sněhové pokrývky, zejména v kombinaci s vydatnými dešťovými srážkami. Dále mohou být vyvolány ledovými jevy, kdy dochází k ucpání vodního koryta plovoucími ledovými krami. V letním období mohou vznikat **přívalové** povodně, které jsou způsobené krátkodobými srážkami velké intenzity, zasahující poměrně malá území.

Přívalové povodně (anglicky nazývané flash floods), jsou charakteristické svým velmi rychlým vývojem. V časovém období desítek minut až několika hodin dochází zejména na malých vodních tocích k prudkému vzestupu hladiny, avšak po její kulminaci většinou dochází k podobně rychlému poklesu. Vzestupu hladin v tocích předchází často plošný odtok vody po svazích nebo jinak suchými údolnicemi. Nebezpečí přívalových povodní spočívá především v jejich rychlém a často nečekaném nástupu, ale také ve velké rychlosti proudu, který s sebou navíc unáší množství pevného materiálu, jako jsou části stromů a větví, ale i části pobořených domů, mostů aj. Škody tedy vznikají nejen zaplavením, ale také dynamickými účinky proudící vody. Nejčastější příčinou vzniku přívalových povodní jsou intenzivní přívalové srážky, které jsou spojeny s výskytem silných bouřek v letním období.

Území města Olešnice může být ohroženo zejména vodními toky **Hodonínka** a **Veselský potok**. Při intenzivních lokálních srážkách jsou některé části města ohrožovány také **splachy** z okolních mírně ukloněných polí. Často také dochází ke koncentraci přívalových vod a materiálu na komunikacích a k ucpání propustků. Ohroženo je převážně povodí Veselského potoka a také oblast severně od intravilánu města nad zemědělským areálem.

Vodní toky na území města a místa vzniku přívalových povodní jsou graficky vyobrazena v Příloze 1A.

Tab. 1 Vybrané vodní toky na území města, které ovlivňují povodňovou situaci a odtokové poměry na území města (zdroj: eagri.cz)

Vodní tok	IDVT	ČHP
Hodonínka	10200091	4-15-01-048, 4-15-01-050
Veselský potok	10200669	4-15-01-049
bezejmenný tok	10440175	4-15-01-049
bezejmenný tok	10440441	4-15-01-048
bezejmenný tok	10440173	4-15-01-049
bezejmenný tok	10440174	4-15-01-049
ZVHS 20	15000045	4-15-01-048
bezejmenný tok	10201376	4-15-01-048

Vodní toky na území města Olešnice nemají **oficiálně** stanovené záplavové území. Ve městě je záplavové území stanovené pouze podle největších zaznamenaných povodní v letech 2002 a 2006. Při povodni takového rozsahu je ohrožováno zhruba **245** budov.

Potenciálně ohrožené objekty jsou vyznačeny v Příloze 1B.

Při vysokých průtocích jsou ohroženy všechny mostní konstrukce, lávky a propustky, které mohou omezovat odtokové poměry a to především z důvodu snížení průtočnosti jejich profilu (zachycením stromů, keřů, stavebních prvků, odpadů apod.), popřípadě jejich odnosem vodním proudem a zapříčiněním se. V obou těchto případech může dojít ke zhoršení povodňové situace a většímu rozlivu.

Tab. 2 Místa omezující odtokové poměry (zdroj: povodňový plán města Olešnice)

Umístění	Tok	Ř. km
Most ulice Křtěnovská u č.p. 422	Hodonínka	14.6
Zatrubnění Veselského potoka	Veselský potok	0.8
Lávka u č.p. 598	Veselský potok	1.1
Lávka č.p. 279	Hodonínka	16.2
Lávka u č.p. 346	Hodonínka	15.4
Most přes silnici II/362	Hodonínka	15.9
Most u č.p. 225	Hodonínka	15.1

Místa omezující odtokové poměry jsou vyznačeny v Příloze 1C.

Odtokové poměry mohou ovlivnit také větší průmyslové areály a areály zemědělských družstev, sklady nebezpečných látek, čistírny odpadních vod, jezy či malé vodní elektrárny a další, které mohou být ohrožujícími objekty v záplavovém území. V oblasti nejvyšší zaznamenané přirozené povodně a její blízkosti se nachází několik objektů, které mohou být při povodni zdrojem ohrožení:

- čistírny odpadních vod (1x pravý břeh Veselského potoka, 1x poblíž ústí Veselského potoka, 1x u Hodonínky v jižní části města),
- trafostanice na ulici Křtěnovská,
- rozvody NN v ulicích: V Lukách, Veselská, Tržní, Dolní Vejpustek, Generála Čápka, Moravská strana, Křtěnovská,
- ohrožené telefonní vedení: ulice Tržní a Dolní Vejpustek,
- Mlékárna Olešnice, RMD - Tržní 376, 679 74 Olešnice na Moravě,
- Agroplast VE Olešnice, a. s. – Křtěnov 59, 679 74 Olešnice na Moravě,
- VSP Group, a.s. - středisko rostlinné a živočišné výroby.

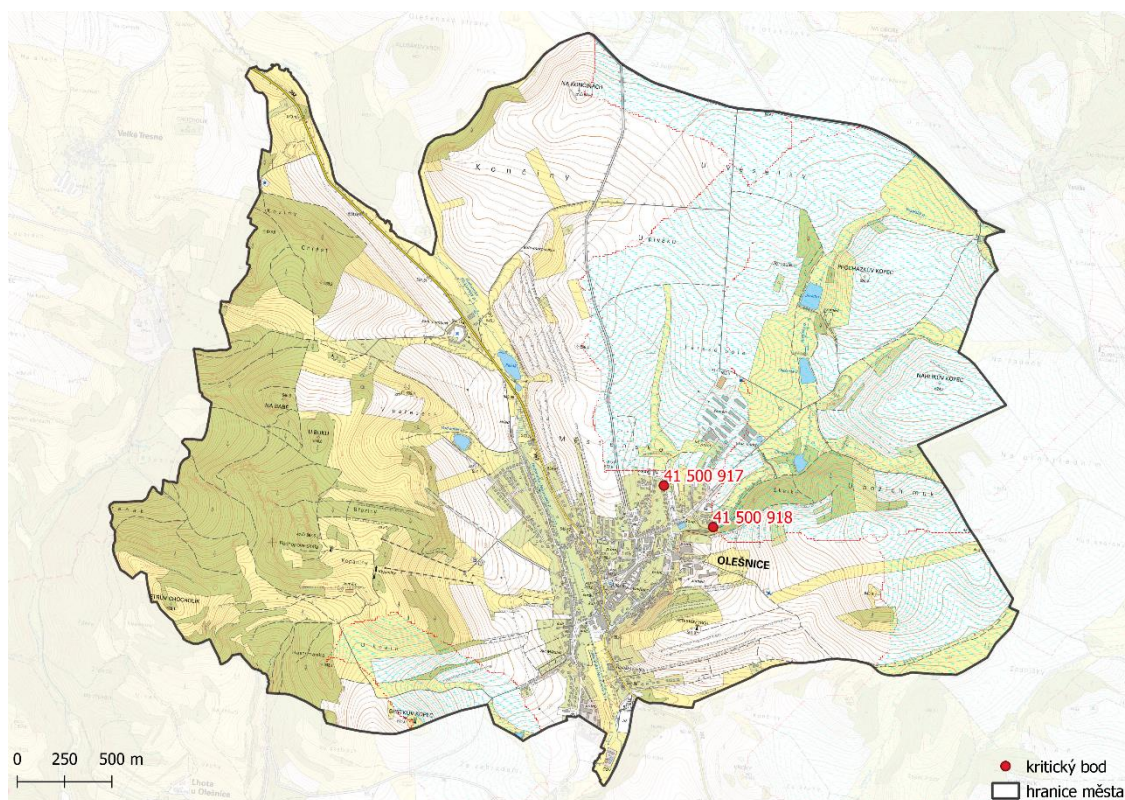
Ohrožující objekty jsou vyznačeny v Příloze 1D.

Pokud dojde k lokální povodni způsobené přivalovým deštěm, nelze předem zcela jednoznačně určit, která část města je bezprostředně ohrožena. Nejvyšší

ohrožení lze očekávat ze zemědělsky obdělávaných pozemků, zejména pak z orné půdy z důvodů snížené infiltrační schopnosti těchto pozemků.

Metodou tzv. kritických bodů byla Výzkumným ústavem vodohospodářským, v. v. i. provedena analýza a vyznačeno území, které může být příčinou lokální příválové povodně při intenzivních deštích. Kritické body byly stanoveny na základě digitálního modelu terénu s rozlišením buňky 10 x 10 m. K zařazení dráhy soustředěného povrchového odtoku do kritického bodu byly zohledněny tři parametry: velikost přispívající plochy (0,3 - 10,0 km²), průměrný sklon přispívající plochy ($\geq 3,5$ %) a podíl plochy orné půdy v povodí (≥ 40 %). V případě, že byl podíl orné půdy menší než 40 %, případně byla plocha zcela zalesněna, byly zohledněny pouze dva parametry, a to velikost přispívající plochy (1,0 - 10,0 km²) a průměrný sklon přispívající plochy ($\geq 5,0$ %). Tyto body byly stanoveny pro celé území ČR v měřítku 1: 500 000.

Na území města Olešnice byly stanoveny dva kritické body.

Obr. 3 Zhodnocení vzniku příválových povodní na území města metodou kritických bodů (zdroj: ČÚZK)

Tab. 3 Charakteristika kritických bodů na území města (zdroj: ČÚZK)

Kritický bod	Průměrný sklon	Podíl orné půdy	Plocha povodí kritického bodu
41 500 917	5,254 %	90,005 %	103,85 ha
41 500 918	9,58 %	68,78 %	363,31 ha

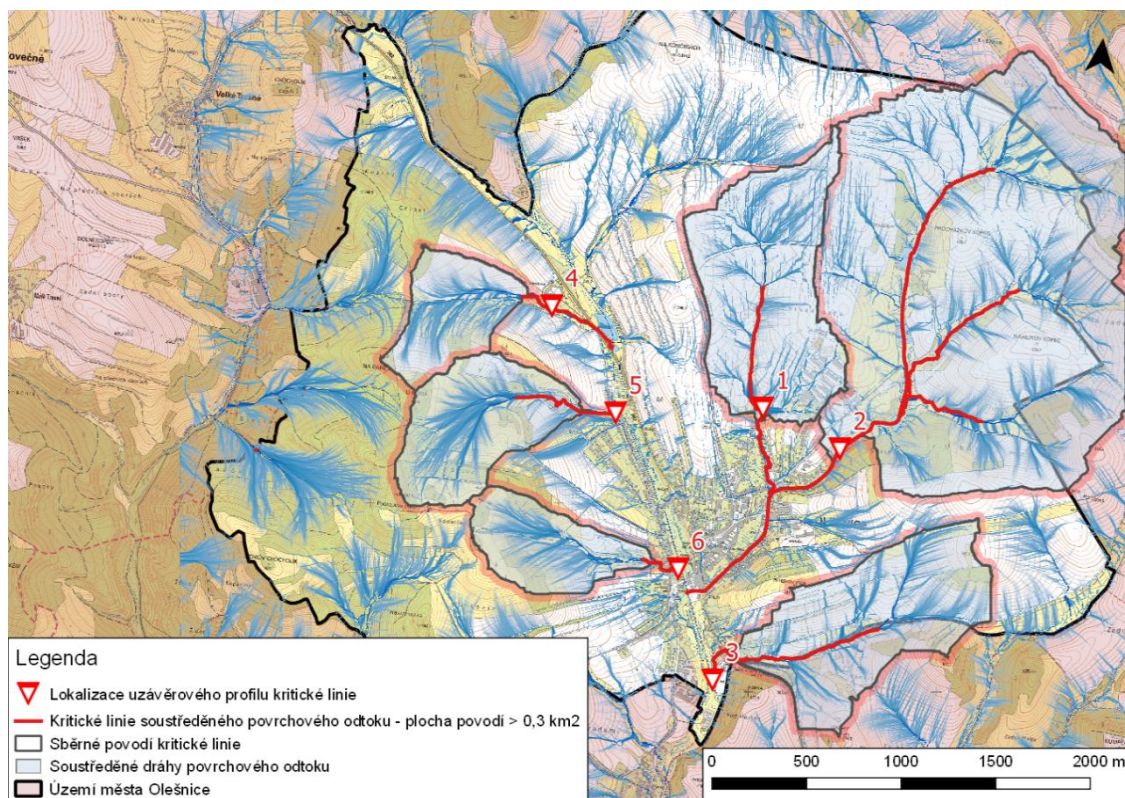
Kritické body a jejich povodí jsou vyznačeny v Příloze 1E.

Pro potřeby povodňového plánu města byla zpracována jednoduchá hydrologická analýza, která měla za cíl znázornit soustředěné dráhy povrchového odtoku, tj. nejpravděpodobnější místa, kterými protéká voda při povrchovém odtoku. Pro kvantifikaci této analýzy byly zvýrazněny ty linie, které mají sběrné povodí větší než 0,3 km², ale také menší než 10,0 km², a byly označeny jako kritické (kritické linie) v případě, kdy průměrný sklon v povodí kritické linie je $\geq 3,5$ %. Pro kritické linie byly nad intravilánem města stanoveny uzávěrové profily, z kterých bylo vymezeno jejich sběrné povodí. V rámci těchto kritických linií se dá předpokládat vznik škodlivého povrchového odtoku v případě vysokého srážkového úhrnu v kombinaci s nepříznivým půdním stavem, vysokým sklonem, druhem využití půdy, stavem vegetace aj.

Stanovení soustředěných drah povrchového odtoku bylo zpracováno dle Metodického návodu pro identifikaci kritických bodů vydaného Výzkumným ústavem vodohospodářským T. G. M., v. v. i. V rámci provedené analýzy došlo ke zpřesnění této metody na území města s použitím digitálního modelu terénu o rozlišení buňky 1 x 1 m vytvořeného z vektorových bodových dat Digitálního modelu reliéfu 5. generace.

Hydrologická analýza byla provedena za použití algoritmu "Multi Flow Direction" (MFD) a "Single Flow Direction" (SFD) přes příkaz `r.terraflow` v programu GRASS GIS. Výše popsané algoritmy MFD a SFD hledají vždy místo nižší než stávající a tím pádem simulují přirozený povrchový tok vody v terénu. Model nezohledňuje však vod do podloží (infiltraci), zdi, zídky a případná podzemní odvodňovací zařízení (kanalizace, meliorace, apod.), které nedokáže laserové skenování zachytit.

Na území města Olešnice bylo identifikováno celkem **6** míst ohrožených přívalovou povodní, jenž přímo ohrožují nemovitosti v intravilánu města. Přičemž body 1 a 2 vycházejí z vrstevnicových dat ZABAGED (nízké rozlišení) a metodiky tzv. kritických bodů – viz obr. 3. Body 3, 4, 5 a 6 byly stanoveny nově za použití stejné metody, ale bylo využito detailnějších podkladových dat - Digitálního modelu reliéfu 5. generace.

Obr. 4 Místa ohrožení přívalovou povodní na území města Olešnice (zdroj: povodňový plán města)

V nedávné historii bylo město silně zasaženo povodněmi v červenci roku 2002. Materiální škody na obecním majetku, majetku občanů i firem se vyšplhaly do desítek miliónů korun. Během 90 minut spadlo cca 170 mm srážek. Dolním Vejpustkem a ulicemi nad ním během tří hodin protéklo 500 000 m³ vody. Oběti na životech si naštěstí v katastru města tato povodeň nevyžádala. Níže po toku Hodonínky si však vyžádala dvě oběti.

*ulice Dolní Vejpustek se změnila
v koryto dravé řeky*

proud vody před mlékárnou

Obr. 5 Povodně v roce 2002 (zdroj: Pět let poté)

ulice Generála Čáпка

Obr. 6 Povodně v roce 2002 (zdroj: Pět let poté)

Na základě těchto událostí byla ve městě vystavena protipovodňová opatření ke snížení následků případné povodně. Ke zploštění povodňové vlny na Hodonínce slouží vodní nádrž Pešák, která má úlohu poldru se stálou zvodní. S ohledem na objem retenčního prostoru a průtokem vody v Hodonínce má jen marginální význam u přirozených povodní. Významným protipovodňovým opatřením na toku Hodonínky v zástavbě bylo technické zkapacitnění koryta jeho prohloubením a rozšířením správcem vodního toku v délce 1,8 km. Vzhledem k tomu, že levostranný přítok Hodonínky je v intravilánu města zatrubněný, tak bylo nutné vybudovat v horní části toku vhodná opatření pro zmírnění průběhu případné povodně. Za tímto účelem vzniklo 5 retenčních nádrží se zemními hrázemi s celkovým objemem 220 000 m³.

Tab. 4 Parametry retenčních nádrží (zdroj: povodňový plán města)

Ret. nádrž	1	2	3	4	5
Objem [m ³]	25 000	25 000	30 000	35 000	105 000

Z těchto hodnot byly vypočítány objemy povodňových vln:

- **pod Obecním rybníkem** - pro 100 letou povodeň byl stanoven průtok $Q = 9 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ a objem povodňové vlny na 230 000 m³ → při součtu objemů retenčních nádrží 1, 2, 3 a 5 činí 185 000 m³,
- **v údolí v trati Farská pole** (nad areálem chovatelů) - pro 100 letou povodeň byl stanoven průtok $Q = 12 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ a objem povodňové vlny na 58 000 m³ → objem retenční nádrže č. 4 činí 35 000 m³.

Obr. 7 Vyznačení retenčních nádrží v povodí Veselského potoka (zdroj: povodňový plán města)

Z důvodu zvýšené periodicity přívalových dešťů dochází rovněž k výskytu erozní činnosti. Účinkem vodní eroze dochází k odnosu svrchní části půdy, kdy dochází k transportu materiálu a jeho uložení na místě jiném (komunikace různých kategorií, zahrady rodinných domů či sklepy). Vlivem eroze dochází také k zanášení vodních nádrží a vodních toků, což spolu s transportovanými hnojivy může způsobovat eutrofizaci vodních nádrží, případně zvyšovat trofii vodních toků.

Pro varování a včasnou ochranu města před blížící se povodní slouží následující hlásné profily:

- **Olešnice (Hodonínka)** - profil ve správě města se nachází na přemostění u č. p. 126 (ř. km 15,6). Evidenční list hlásného profilu se nachází níže – obrázek 8. Aktuální stav hladiny lze sledovat v odkaze: <https://www.edpp.cz/zarizeni/olesnice-hodoninka/>

- **Olešnice (Veselský potok)** - profil ve správě města se nachází u koupaliště, pod Obecním rybníkem (ř. km 0,9). Evidenční list hlásného profilu se nachází níže – obrázek 9. Aktuální stav hladiny lze sledovat v odkaze: <https://www.edpp.cz/zarizeni/olesnice-veselsky-potok-/>

EVIDENČNÍ LIST HLÁSNÉHO PROFILU		KATEGORIE:															
OLEŠNICE (HODONÍNKA)		C															
Tok: Hodonínka Stanice: Olešnice (Hodonínka) GPS: 49.56366°N, 16.41405°E Obec: Křténov ORP: Boskovice Kraj: Jihomoravský	 																
<p>Hladinoměr města Olešnice je umístěn na přemostění u č. p. 126 (ř. km 15,6) na toku Hodonínka (Nyklovický potok). Profil monitoruje hlídková služba města, dále je profil vybaven automatickým přenosem dat s možností zasílání varovných sms zpráv. Příjemce zpráv hlídkové služby o výšce hladiny je Městský úřad Olešnice. Město dále varuje obce Křténov, Louka a Hodonín, které se nachází níže na toku a také informuje příslušné ORP (Boskovice).</p>																	
Číslo hydrologického pořadí: 4-15-01-048 Nejvyšší zaznamenaný stav: 260cm (29.07.2015)																	
Provozovatel stanice: Město Olešnice Příjemci varovných SMS zpráv: <table border="1"> <tr> <td>PaedDr. Zdeněk Peša</td> <td>starosta města Olešnice</td> </tr> <tr> <td>Ing. Marie Šafaříková</td> <td>tajemnice města Olešnice</td> </tr> <tr> <td>Kamil Holec</td> <td>velitel JSDH Olešnice</td> </tr> </table> Poznámka:			PaedDr. Zdeněk Peša	starosta města Olešnice	Ing. Marie Šafaříková	tajemnice města Olešnice	Kamil Holec	velitel JSDH Olešnice									
PaedDr. Zdeněk Peša	starosta města Olešnice																
Ing. Marie Šafaříková	tajemnice města Olešnice																
Kamil Holec	velitel JSDH Olešnice																
Stupně povodňové aktivity (cm) <table border="1"> <tr> <td>I.SPA</td> <td>bdělost</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>II.SPA</td> <td>pohotovost</td> <td>70</td> </tr> <tr> <td>III.SPA</td> <td>ohrožení</td> <td>85</td> </tr> </table>		I.SPA	bdělost	50	II.SPA	pohotovost	70	III.SPA	ohrožení	85	Četnost hlášení SPA <table border="1"> <tr> <td>I.SPA</td> <td>1x denně</td> </tr> <tr> <td>II.SPA</td> <td>4x denně</td> </tr> <tr> <td>III.SPA</td> <td>3 h hlášení</td> </tr> </table>	I.SPA	1x denně	II.SPA	4x denně	III.SPA	3 h hlášení
I.SPA	bdělost	50															
II.SPA	pohotovost	70															
III.SPA	ohrožení	85															
I.SPA	1x denně																
II.SPA	4x denně																
III.SPA	3 h hlášení																
Vodočetná lat: NE Přenos dat: ANO SMS: ANO Centrum automatického sběru dat: http://www.edpp.cz Naměřená data jsou dostupná na: https://www.edpp.cz/zarizeni/olesnice-hodoninka-/																	
export evidenčního listu: 15.09.2020 13:53 Veškerá uváděná data jsou bez právní záruky.																	

Obr. 8 Evidenční list hlásného profilu kat. C Olešnice, Hodonínka (zdroj: edpp.cz)

EVIDENČNÍ LIST HLÁSNÉHO PROFILU		KATEGORIE: C																	
OLEŠNICE (VESELSKÝ POTOK)																			
<p>Tok: Veselský potok</p> <p>Stanice: Olešnice (Veselský potok)</p> <p>GPS: 49.56055°N, 16.42782°E</p> <p>Obec: Olešnice</p> <p>ORP: Boskovice</p> <p>Kraj: Jihomoravský</p>																			
<p>Hladinoměr města Olešnice na Veselském potoce najdeme u koupaliště, pod Obecním rybníkem (ř. km 0,9). Profil monitoruje hlídková služba města, dále je profil vybaven automatickým přenosem dat s možností zasílání varovných sms zpráv. Příjemce zpráv hlídkové služby o výšce hladiny je Městský úřad Olešnice. Město dále varuje obce Křtěnov, Louka a Hodonín, které se nachází níže na toku a také informuje příslušné ORP (Boskovice).</p>																			
<p>Číslo hydrologického pořadí: 4-15-01-048 Nejvyšší zaznamenaný stav: 1 256cm (01.01.1970)</p>																			
<p>Provozovatel stanice: Město Olešnice</p> <p>Příjemci varovných SMS zpráv:</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">PaedDr. Zdeněk Peša</td> <td style="width: 50%;">starosta města Olešnice</td> </tr> <tr> <td>Ing. Marie Šafaříková</td> <td>tajemnice města Olešnice</td> </tr> <tr> <td>Kamil Holec</td> <td>velitel JSDH Olešnice</td> </tr> </table> <p>Poznámka:</p>			PaedDr. Zdeněk Peša	starosta města Olešnice	Ing. Marie Šafaříková	tajemnice města Olešnice	Kamil Holec	velitel JSDH Olešnice											
PaedDr. Zdeněk Peša	starosta města Olešnice																		
Ing. Marie Šafaříková	tajemnice města Olešnice																		
Kamil Holec	velitel JSDH Olešnice																		
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>Stupně povodňové aktivity (cm)</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%;">I.SPA bdělost</td> <td style="width: 10%; text-align: center;">■</td> <td style="width: 60%;">40</td> </tr> <tr> <td>II.SPA pohotovost</td> <td style="text-align: center;">■</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>III.SPA ohrožení</td> <td style="text-align: center;">■</td> <td>80</td> </tr> </table> </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>Četnost hlášení SPA</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%;">I.SPA</td> <td style="width: 70%;">1x denně</td> </tr> <tr> <td>II.SPA</td> <td>4x denně</td> </tr> <tr> <td>III.SPA</td> <td>3 h hlášení</td> </tr> </table> </td> </tr> </table>			<p>Stupně povodňové aktivity (cm)</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%;">I.SPA bdělost</td> <td style="width: 10%; text-align: center;">■</td> <td style="width: 60%;">40</td> </tr> <tr> <td>II.SPA pohotovost</td> <td style="text-align: center;">■</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>III.SPA ohrožení</td> <td style="text-align: center;">■</td> <td>80</td> </tr> </table>	I.SPA bdělost	■	40	II.SPA pohotovost	■	60	III.SPA ohrožení	■	80	<p>Četnost hlášení SPA</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%;">I.SPA</td> <td style="width: 70%;">1x denně</td> </tr> <tr> <td>II.SPA</td> <td>4x denně</td> </tr> <tr> <td>III.SPA</td> <td>3 h hlášení</td> </tr> </table>	I.SPA	1x denně	II.SPA	4x denně	III.SPA	3 h hlášení
<p>Stupně povodňové aktivity (cm)</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%;">I.SPA bdělost</td> <td style="width: 10%; text-align: center;">■</td> <td style="width: 60%;">40</td> </tr> <tr> <td>II.SPA pohotovost</td> <td style="text-align: center;">■</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>III.SPA ohrožení</td> <td style="text-align: center;">■</td> <td>80</td> </tr> </table>	I.SPA bdělost	■	40	II.SPA pohotovost	■	60	III.SPA ohrožení	■	80	<p>Četnost hlášení SPA</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%;">I.SPA</td> <td style="width: 70%;">1x denně</td> </tr> <tr> <td>II.SPA</td> <td>4x denně</td> </tr> <tr> <td>III.SPA</td> <td>3 h hlášení</td> </tr> </table>	I.SPA	1x denně	II.SPA	4x denně	III.SPA	3 h hlášení			
I.SPA bdělost	■	40																	
II.SPA pohotovost	■	60																	
III.SPA ohrožení	■	80																	
I.SPA	1x denně																		
II.SPA	4x denně																		
III.SPA	3 h hlášení																		
<p>Vodočetná lat: NE Přenos dat: ANO SMS: ANO Centrum automatického sběru dat: http://www.edpp.cz Naměřená data jsou dostupná na: https://www.edpp.cz/zarizeni/olesnice-veselsky-potok/</p>																			
<p>export evidenčního listu: 15.09.2020 13:54 Veškerá uváděná data jsou bez právní záruky. </p>																			

Obr. 9 Evidenční list hlásného profilu kat. C Olešnice, Veselský potok (zdroj: edpp.cz)

Srážkové úhrny jsou měřeny na srážkoměrné stanici ve městě, která se nachází na pravém břehu Hodonínky, u dětského hřiště, a která je ve správě ČHMÚ. Aktuální úhrn srážek je dostupný na adrese:

http://hydro.chmi.cz/hpps/hpps_srzstationdyn.php?day_offset=0&tday_offset=0&seq=26817853

Návrhy opatření na snížení dopadů události jsou součástí návrhové části koncepce.

Extrémní vítr

Extrémní vítr označuje prudké zesílení větru, které má za následek hmotné škody, dopady na zdraví a životech obyvatel, nebo vytváří jevy podobné tornádu či jiným projevům vichřice nebo orkánu.

K odhadu rychlosti větru podle jeho snadno pozorovatelných projevů na moři či souši slouží Beaufortova stupnice, která má dvanáct stupňů.

Tab. 5 Beaufortova stupnice (zdroj: ČHMÚ)

Stupeň	Vítr	Rychlost		Znaky na souši
		m/s	km/h	
0	Bezvětří	0-0,2	0-1	Kouř stoupá svisle vzhůru.
1	Vánek	0,3-1,5	1-5	Kouř už nestoupá úplně svisle, ale korouhev nereaguje.
2	Větřík	1,6-3,3	6-11	Vítr je cítit ve tváři, listí šelestí, korouhev se pohybuje.
3	Slabý vítr	3,4-5,4	12-19	Listy a větvičky v pohybu, vítr napíná prapory.
4	Mírný vítr	5,5-7,9	20-28	Vítr zvedá prach a papíry, pohybuje větvičkami a slabšími větvemi.
5	Čerstvý vítr	8,0-10,7	29-38	Hýbe listnatými keři, malé stromky se ohýbají.
6	Silný vítr	10,8-13,8	39-49	Pohybuje silnějšími větvemi, telegrafní dráty sviští, používání deštníku se stává obtížným.
7	Mírný vichr	13,9-17,1	50-61	Pohybuje celými stromy, chůze proti větru obtížná.
8	Čerstvý vichr	17,2-20,7	62-74	Láme větve, vzpřímená chůze proti větru je již nemožná.
9	Silný vichr	20,8-24,4	75-88	Vítr působí menší škody na stavbách (strhává komíny, tašky ze střechy).
10	Plný vichr	24,5-28,4	89-102	Vítr vyvrací stromy a ničí domy.
11	Vichřice	28,5-32,6	103-117	Rozsáhlé zrušení zasažené oblasti.
12-17	orkán	32,7 a více	118 a více	Ničivé účinky. Vítr odnáší domy a pohybuje těžkými hmotami.

Na území města Olešnice **nebyl** historicky zaznamenán výskyt větru velké intenzity, který by způsobil výrazné škody na majetku, životním prostředí či dokonce způsobil ohrožení obyvatelstva, s výjimkou tornáda v roce 2010, kdy došlo ke stržení jedné a poškození dalších několika střech a vyvrácení několika stromů.

Výskyt větru velké intenzity je však s měnícím se počasím pravděpodobný a je důležité na tuto událost včas zareagovat. Případy výskytu silných větrů lze v České republice dávat do souvislosti jednak s konvektivními bouřemi, jednak s vichřicemi dostavujícími se při výrazných horizontálních tlakových gradientech. Silné větry první skupiny souvisejí s vývojem bouřkových oblaků druhu kumulonimbus. To podmiňuje jejich relativně krátké trvání. Nejčastější výskyt je v teplém půlroce. Obvykle mají podobu tornáda nebo downburstu (tzn. prudké zesílení sestupného proudu vzduchu spojeného s konvektivní bouří, které vyvolává při zemi silný a nárazovitý vítr a je zpravidla doprovázeno silnými přívalovými srážkami či krupobitím s dobou trvání obvykle v desítkách minut). Vichřice, trvající několik hodin nebo dnů a ovlivňující větší oblasti, jsou spojeny s výraznými horizontálními tlakovými gradienty a jsou v České republice spíše výjimkou.

Návrhy opatření na snížení dopadů události jsou součástí návrhové části koncepce.

Požár v přírodě

Požár je každé nežádoucí hoření, při kterém dochází k usmrcení nebo zranění osob nebo zvířat, ke škodám na materiálních hodnotách nebo životním prostředí, nebo k bezprostřednímu ohrožení osob, zvířat, materiálních hodnot nebo životního prostředí.

Požáry v přírodě mohou vzniknout především v letních měsících vlivem extrémního sucha a to zejména vlivem blesku, lidské nedbalosti nebo úmyslného zapálení.

Na území města Olešnice se vyskytují převážně pole (orná půda), pouze v západní části města se nacházejí lesy, kde by potencionálně mohlo dojít ke vzniku požáru. Lesy se rozprostírají min. 1 km od intravilánu města, a zástavba ani obyvatelé nejsou přímo ohroženi možným požárem. V malé míře se lesy vyskytují i na východě intravilánu města v blízkosti obecního rybníku.

Problémovými místy by mohly rovněž být trvalé travní porosty, které se rozprostírají na 266 ha území, a jejichž suchá místa by mohla být náchylná ke vzniku požáru a to především vlivem bouřek a lidské nedbalosti.

Tab. 6 Využití pozemků ve městě Olešnice k 31. 12. 2019 (zdroj: ČSÚ)

Druh pozemku	Plocha
Orná půda	937,9 ha
Zahrada	27,8 ha
Ovocný sad	7,7 ha
Trvalý travní porost	266 ha
Lesní pozemek	195,2 ha
Vodní plocha	9 ha
Zastavěná plocha a nádvoří	25,7 ha
Ostatní plocha	84 ha
Celkem	1 251,8 ha

Opatření, jak snížit riziko vzniku požáru, jsou součástí návrhové části koncepce.

Pokud již k požáru dojde, je důležité se umět správně chovat a včas zareagovat.

Postupy chování v případě vzniku požáru jsou součástí pomocné části koncepce.

Dlouhodobé sucho

Z klimatologického hlediska je **sucho** nahodile se opakující jev, který souvisí s nedostatkem vody v krajině. Jako přechodná anomálie se může vyskytovat ve všech klimatických zónách, čímž se odlišuje od permanentní aridity. Vyznačuje se pomalým vznikem i vývojem s perzistencí v průběhu různě dlouhé sezóny, případně let. Rozlišují se tři typy sucha: klimatické, půdní (někdy označované z hlediska dopadů jako sucho zemědělské) a hydrologické (na povrchových i podzemních vodách), jejichž důsledkem jsou dopady ekonomické, sociální i environmentální.

Klimatické sucho

V přírodních podmínkách České republiky je prvotní příčinou všech typů sucha deficit atmosférických srážek, který je zároveň nejčastěji využíván k definici klimatického sucha. Na počátku je tedy vždy sucho meteorologické, další typy pak mohou nastat s menším či větším zpožděním.

Klimatické sucho je nejčastěji definováno srovnáním srážkových poměrů aktuálního období k období dlouhodobému. Pod pojmem srážkový deficit se rozumí záporný rozdíl mezi množstvím aktuálně spadlých srážek a jejich dlouhodobým průměrem (normálem) za určité časové období. Při hodnocení klimatického sucha je nutno zohledňovat velikost tohoto deficitu včetně časového rozložení srážek v příslušném období.

Půdní sucho

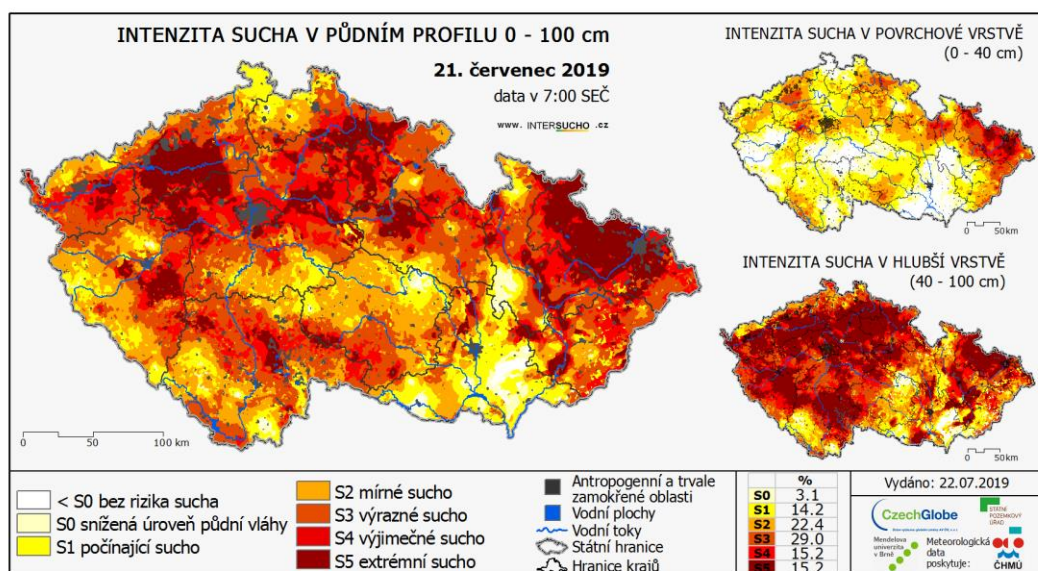
Půdní sucho lze obecně definovat jako nedostatek vody v kořenové vrstvě půdního profilu, který způsobuje poruchy ve vodním režimu zemědělských plodin i volně rostoucích rostlin. Nedostatek vody ve svrchních částech půdního horizontu je důsledkem předchozího nebo ještě nadále trvajícího sucha klimatického. Účinky půdního sucha se projevují u jednotlivých druhů rostlin různě, navíc vždy závisí na vývojové fázi rostliny, nárocích na vodu v různých obdobích vývoje, na stáří rostliny apod. Vlhkost půdy je vedle teploty půdy a teploty vzduchu nejdůležitějším meteorologickým faktorem ovlivňujícím vývoj rostlin.

Hydrologické sucho

Hydrologické sucho vzniká následkem nedostatku srážek a projevuje se jako nedostatek zdrojů povrchových a podzemních vod (průtoky ve vodních tocích, hladiny jezer a nádrží, stav hladiny ve vrtech a vydatnosti pramenů). Nedostatek srážek se v podzemní části hydrologického cyklu projevuje s určitým zpožděním.

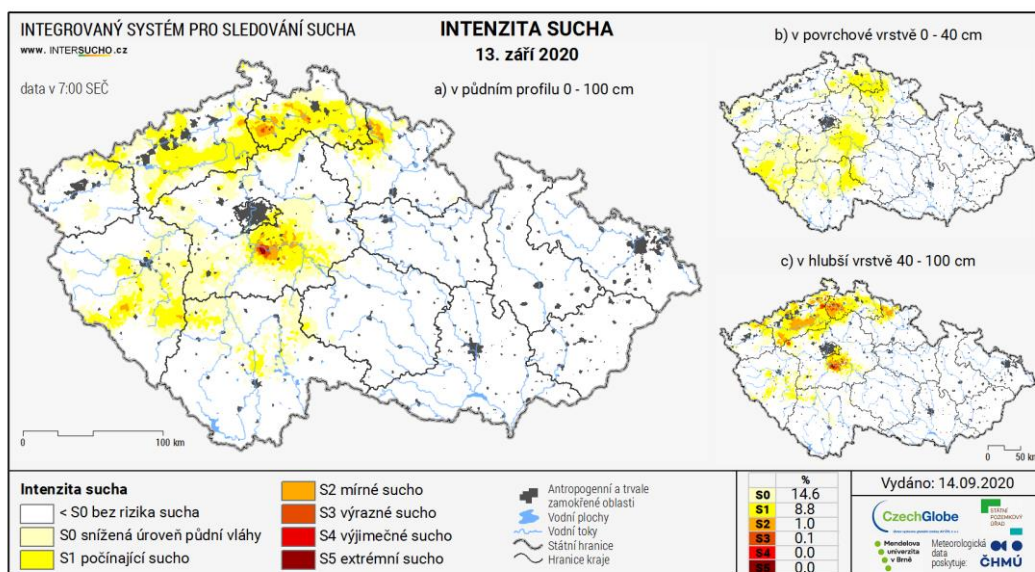
Vznik hydrologického sucha je ovlivněn i užíváním vody, proto je třeba na hydrologické sucho pohlížet jako na přírodní fenomén, který však může být prohlouben lidským působením.

Ještě donedávna byla suchem postižena celá Česká republika, jak dokládá obrázek 10 z července 2019.

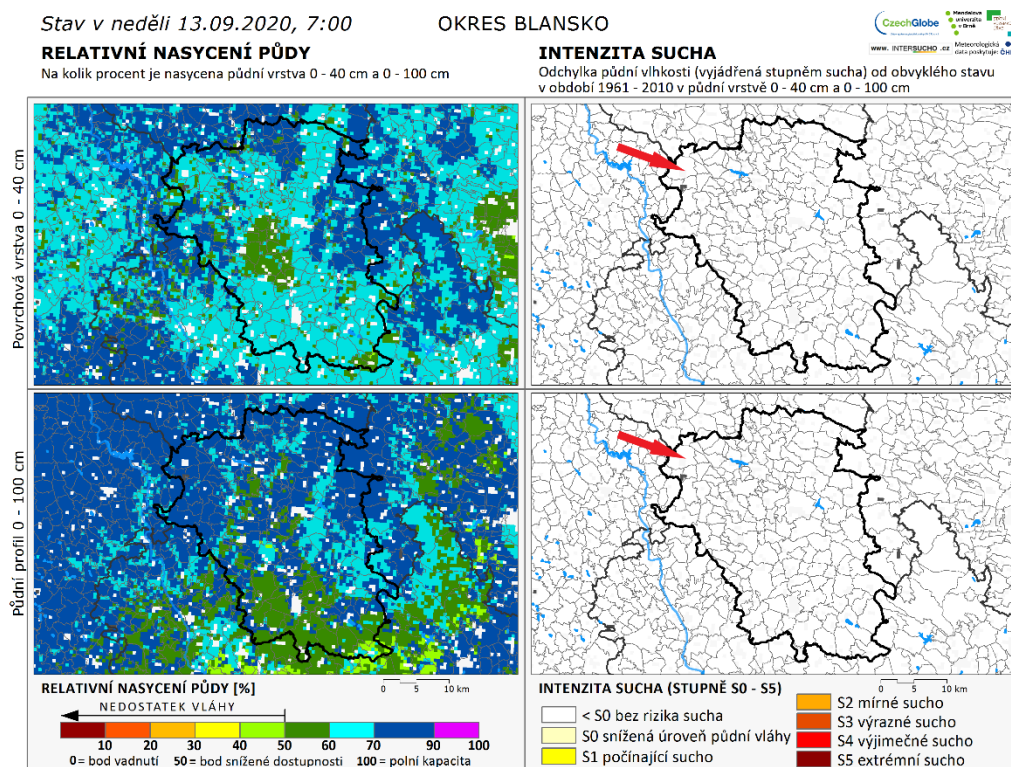
Obr. 10 Intenzita sucha – červenec 2019 (zdroj: Intersucho.cz)

Na obrázku 11 lze vidět současný stav výskytu sucha v České republice, kdy došlo k výraznému úbytku sucha téměř na celém území ČR.

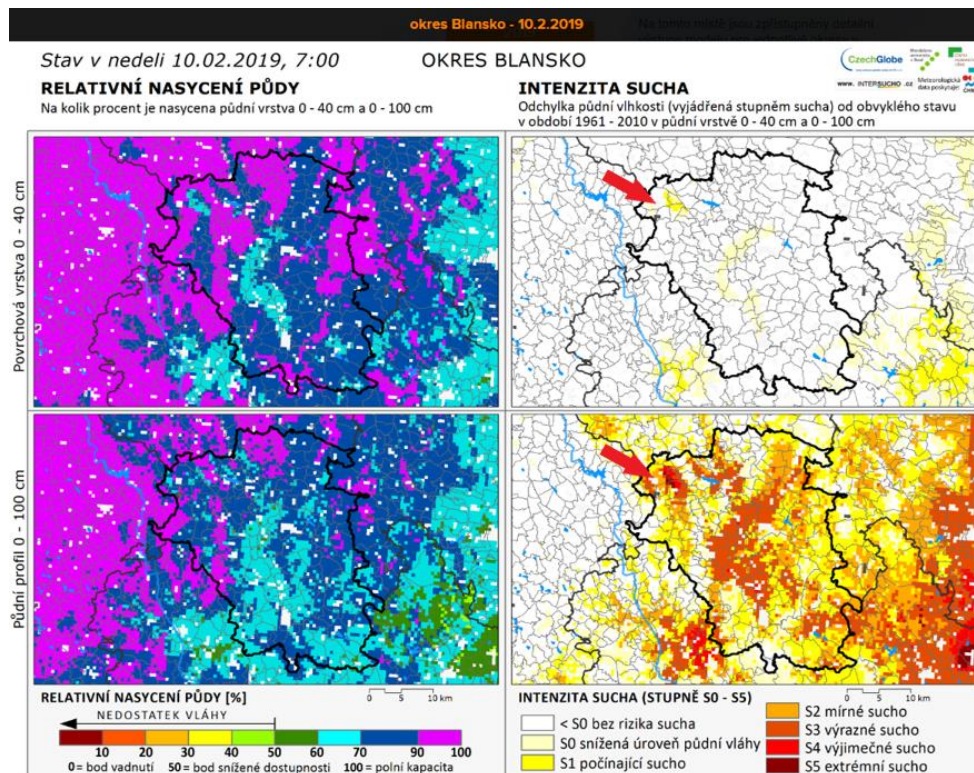
Obr. 11 Intenzita sucha – září 2020 (zdroj: Intersucho.cz)

Okres Blansko, a tedy i území města Olešnice, spadá nyní do oblasti bez rizika sucha.

Obr. 12 Relativní nasycení půdy a intenzita sucha v okrese Blansko s vyznačením města Olešnice, září 2020 (zdroj: Intersucho.cz)

Ačkoliv nyní došlo k výraznému zlepšení nasycenosti půdy a k úbytku sucha, nelze tento fenomén podceňovat. Ještě donedávna bylo suchem postiženo i území města Olešnice, jak dokládá následující obrázek.

Obr. 13 Intenzita sucha v okrese Blansko s vyznačením města Olešnice, únor 2019 (zdroj: Intersucho.cz)

Návrhy opatření, jak snížit dopady sucha, jsou součástí návrhové části koncepce.

Krupobití

Kroupy jsou jedním z druhů atmosférických srážek a tudíž i hydrometeorů. Jedná se o ledové či sněhové hrudky pokryté vrstvou či několika vrstvami zmrzlé vody vznikající v oblacích druhu kumulonimbus (hovorově bouřkový oblak) a následně dopadající na zemský povrch. Jejich velikost dosahuje od 5 milimetrů až do několika centimetrů v průměru. Kroupy jsou nebezpečné především svojí kinetickou energií. Jejich pád může způsobit i vážná zranění či dokonce smrt člověka.

Obr. 14 Ilustrační obrázek (zdroj: vlastní)

Na území města Olešnice se krupobití vyskytuje spíše náhodně a vyskytují se zde především malé kroupy, které nemají výrazný dopad na zdraví a životy obyvatel. Historicky se zde nevyskytly kroupy větší velikosti, které by ohrozily obyvatelstvo nebo ničily majetek.

Návrhy opatření na snížení dopadů události krupobití jsou součástí návrhové části koncepce.

Epidemie

Epidemie znamená větší nahromadění výskytů onemocnění v časových a místních souvislostech. Epidemie extrémně velkého rozsahu se nazývá pandemie.

Nejčastějším druhem epidemie na území České republiky je chřipková epidemie. Jedno z kritérií, které vypovídá o počínající epidemii chřipky je počet nemocných na 100 000 obyvatel. Jde o hranici okolo 1600 - 1800 případů. Nemocnost je nutno hodnotit v souvislostech, nutno hodnotit trend nemocnosti a ne jednorázový nárůst.

Novým druhem epidemie, který se v České republice (a na celém světě) objevil, je COVID-19.

Na území města Olešnice je všeobecně výskyt epidemie poměrně malý, až zanedbatelný. V případě výskytu nového typu koronaviru COVID-19 je však pravděpodobnost nákazy na území města vzhledem k rostoucímu trendu (září 2020) vysoká.

V případě nového typu koronaviru je však důležité včas zajistit informace obyvatelstvu, mít k dispozici náhradní roušky a respirátory, dezinfekční přípravky a popřípadě vymezit i místa karantény pro ty, kteří nemohou z důvodu dalších členů domácnosti (popř. jiných závažných důvodů) zůstat v karanténě ve své domácnosti.

Návrhy opatření na snížení dopadů a přenosu epidemie jsou součástí návrhové části koncepce.

Veterinární nákaza

Veterinární nákaza je nákaza způsobená hospodářskými zvířaty, která jsou využívána převážně k chovu, výkrmu, práci a jiným hospodářským účelům, jedná se zejména o skot, prasata, ovce, kozy, koně, osly a jejich křížence, drůbež, běžce, králíky, kožešinová zvířata, zvěř ve farmovém chovu, ryby a jiné vodní živočichy, včely, včelstva a hmyz určený k lidské spotřebě nebo k výrobě zpracované živočišné bílkoviny. Nákazovou situací se rozumí výskyt nákazy na určitém území nebo v určitém hospodářství.

Na území města Olešnice je pravděpodobnost výskytu veterinární nákazy chovem skotu a to ve společnosti **VSP GROUP, a.s.**

Obr. 15 Umístění společnosti VSP GROUP, a.s. (zdroj: ČÚZK, POVIS)

Nehody v dopravě

K **nehodám** v dopravě může dojít především na dálnicích a silnicích I. a II. třídy v důsledku špatného stavu vozovky, lidského faktoru, klimatických podmínek, srážkou se zvěří či chodcem, nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky apod.

Ve městě Olešnici je nejvíce dopravně zatížené centrum města – náměstí a hlavní průtahy městem:

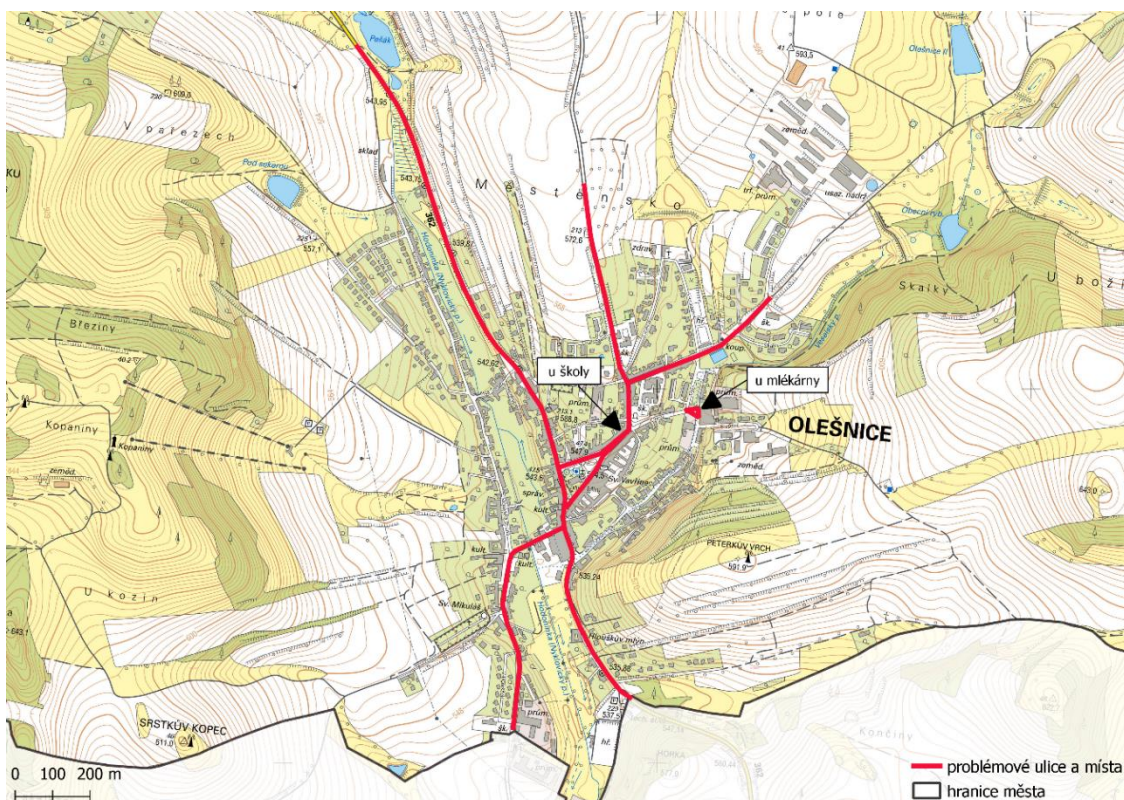
- ulice Rovečinská a Generála Čapka (silnice II/362),
- ulice Trpínská (silnice III/3626),
- ulice Křtěnovská (silnice III/3629),
- ulice Hliníky a Veselská ve směru na Ústup.

Nejvíce problémovými místy jsou rovněž:

- parkovací místa a jejich nedostatečná kapacita u ZŠ a MŠ – především v ranních hodinách (7:45 – 8:00), kdy rodiče vozí své děti do škol a dochází tak k vytížení parkovacích míst, a k parkování mimo vyznačená parkovací místa. Velkým problémem je také provoz zemědělské techniky přes náměstí a kolem ZŠ a MŠ,
- parkování a nedostatečná kapacita u mlékárny, kdy dochází ke stáčení mléka na místní komunikaci, zcela zde chybí vyznačení parkovacích míst, cesty i chodecké trasy.

Dalšími problémy ve městě jsou:

- přes nedávno dokončenou výstavbu nových a rekonstrukci starších chodníků chybějící některé úseky chodníků u frekventovaných silnic (část ulice Křtěnovské, rozšíření chodníků na ulici Trpínské),
- provoz zemědělské techniky přes náměstí, kolem mateřské a základní školy. Technika rovněž zhoršuje stav vozovky, způsobuje hluk,
- účelová komunikace směrem na obec Ústup a Rozsídka, která je v havarijním stavu,
- nedokončená výstavba a rekonstrukce polních cest v plánu společných zařízení pozemkových úprav.

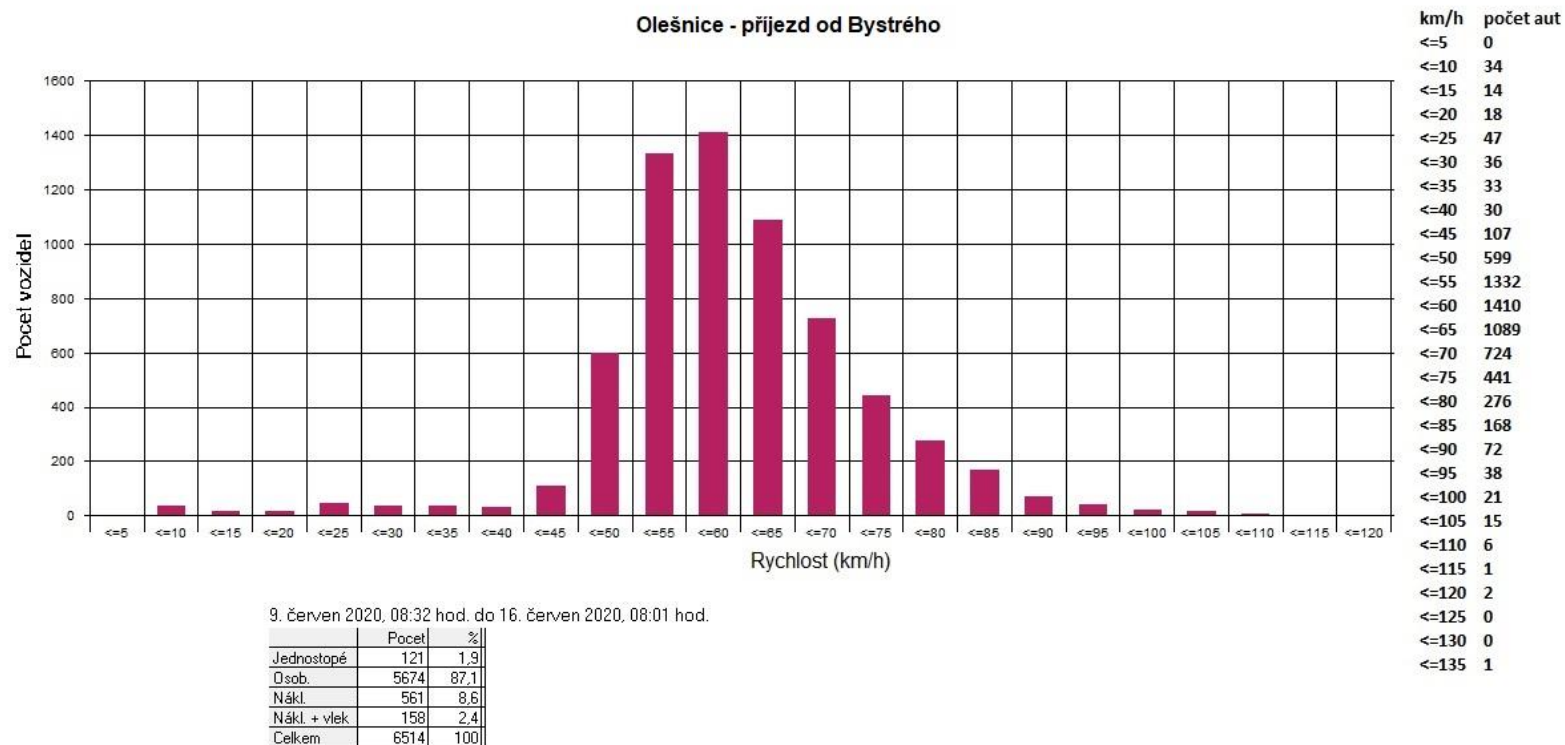

Obr. 16 Problémové ulice a místa na území města Olešnice (zdroj: ČÚZK)

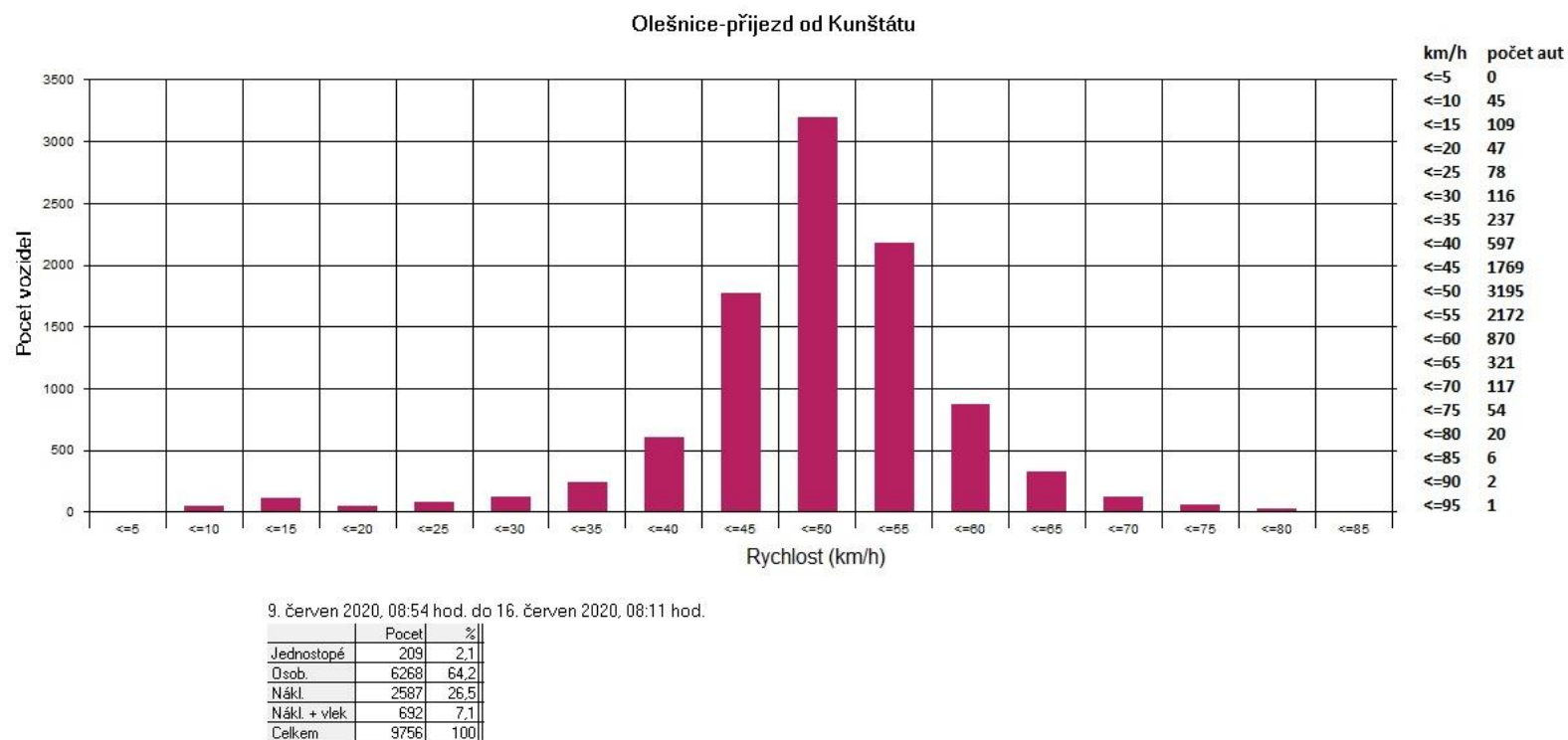
Problémové ulice a místa jsou také vyznačena v Příloze 1F.

Dle měření rychlosti a průjezdu aut, které bylo provedeno mezi 9. – 16. červnem 2020 je zřejmé, že nejvíce vytíženou silnicí je silnice vedoucí směrem na Kunštát. Celkově zde bylo zaznamenáno 10 268 aut, které jely průměrnou rychlostí 55 km/h.

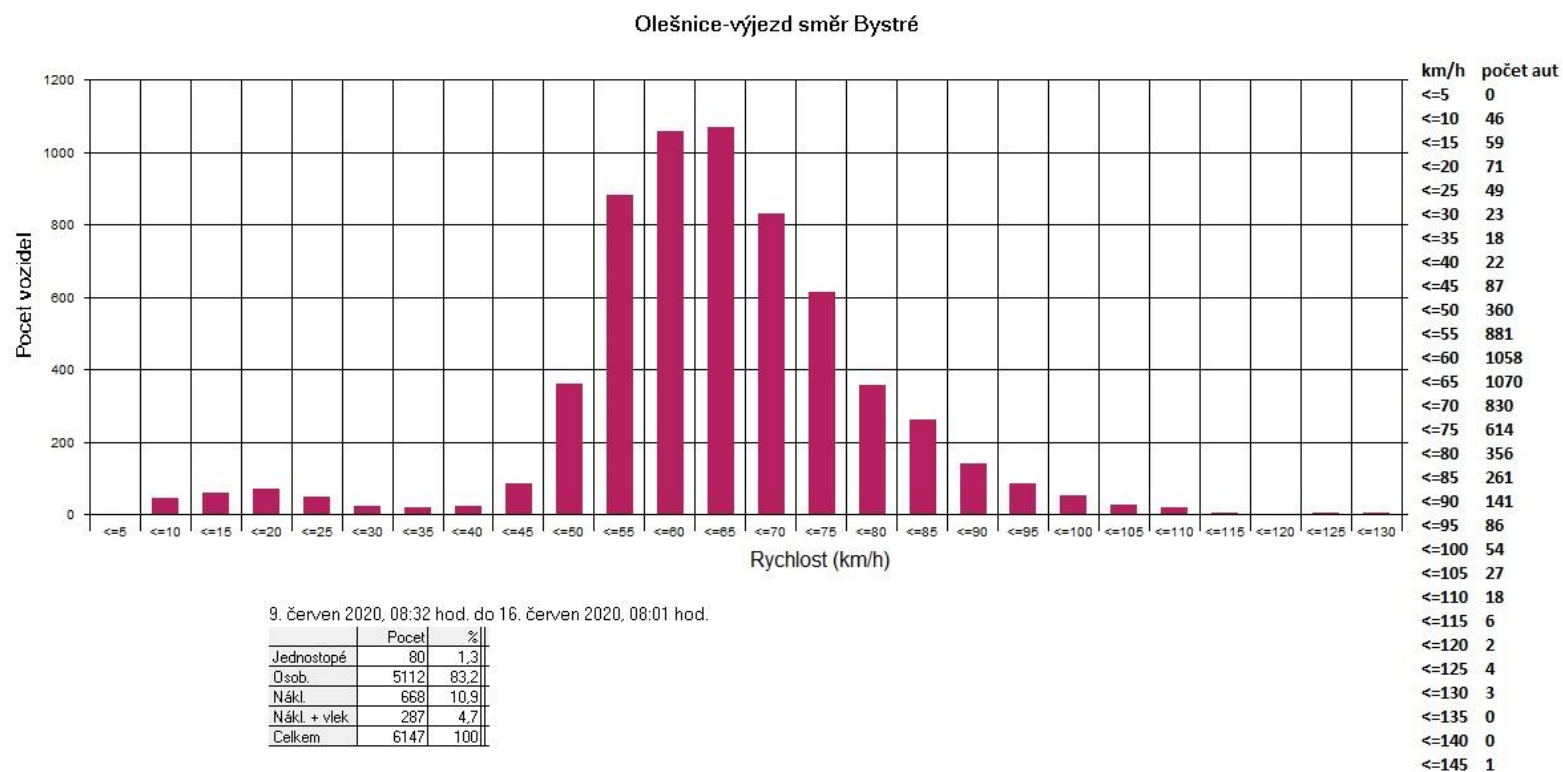
Rychlost byla měřena na silnici II/362 směrem od Bystrého a od Kunštátu a také směrem na Bystré a na Kunštát. Grafické znázornění jednotlivých měření společně s počty projížděných vozidel jsou v následujících grafických výstupech.

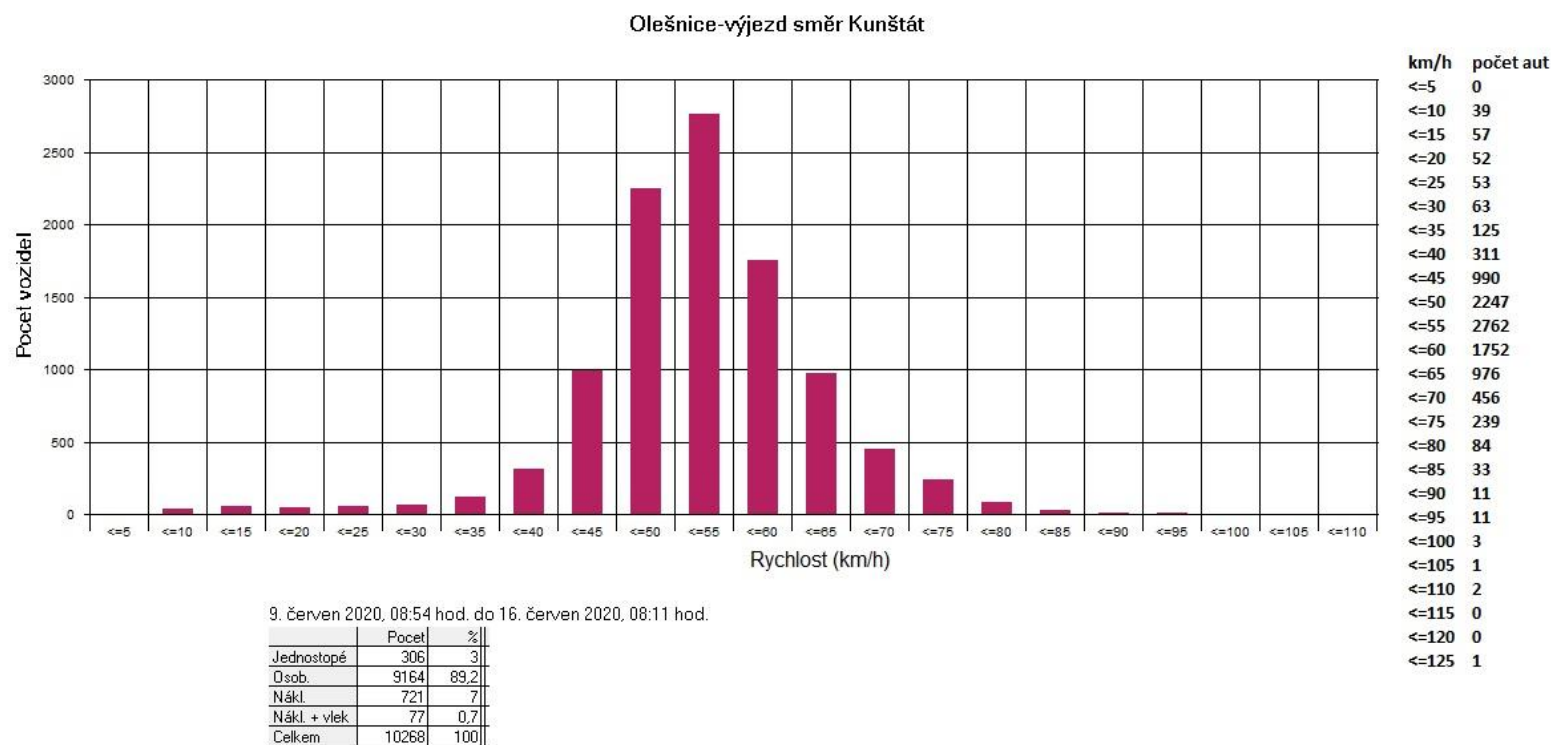
Obr. 17 Měření rychlosti Olešnice – od Bystrého (zdroj: vlastní)

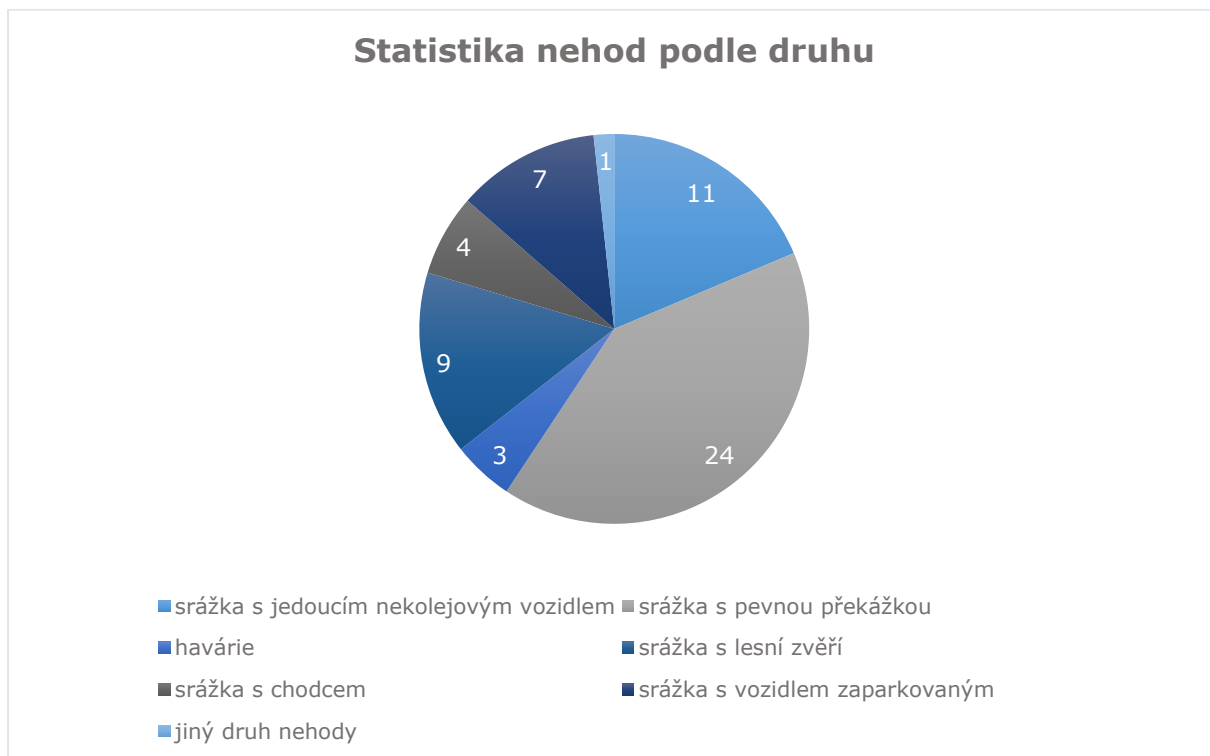
Obr. 18 Měření rychlosti Olešnice – od Kunštátu (zdroj: vlastní)

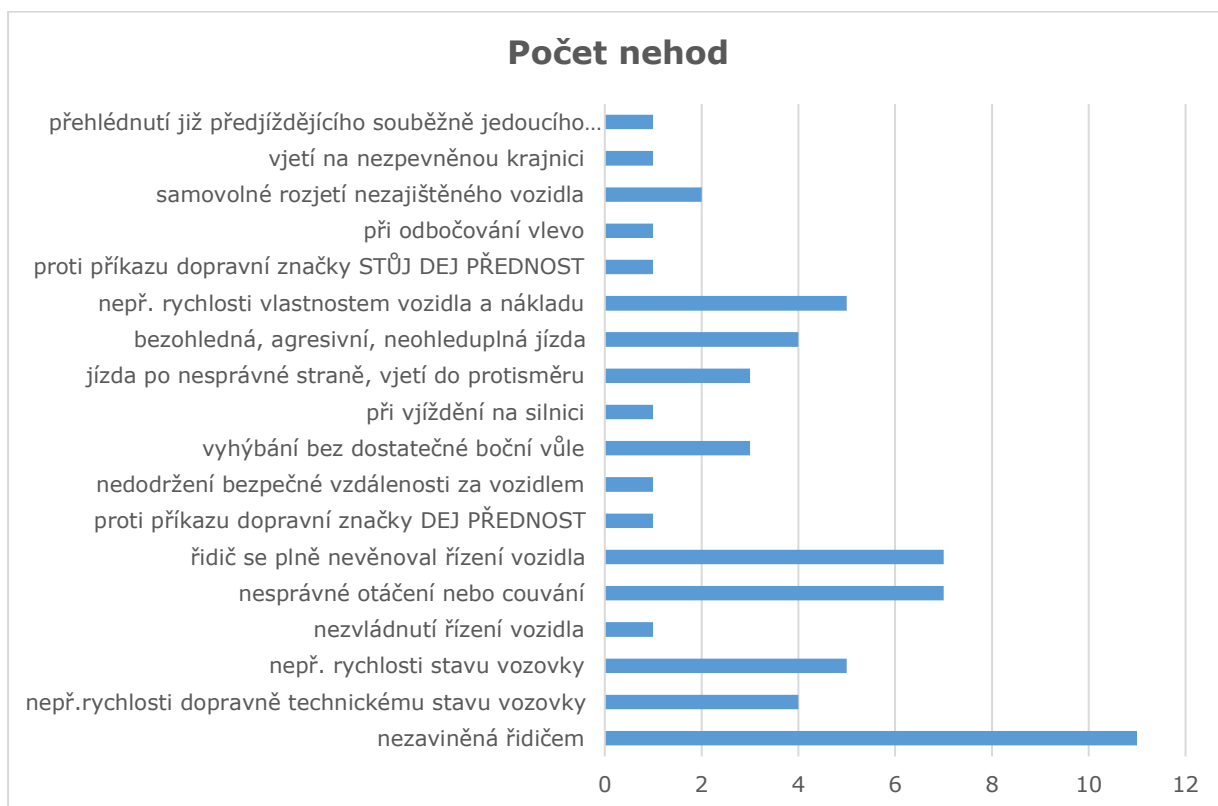
Obr. 19 Měření rychlosti Olešnice – směr Bystré (zdroj: vlastní)

Obr. 20 Měření rychlosti Olešnice – směr Kunštát (zdroj: vlastní)

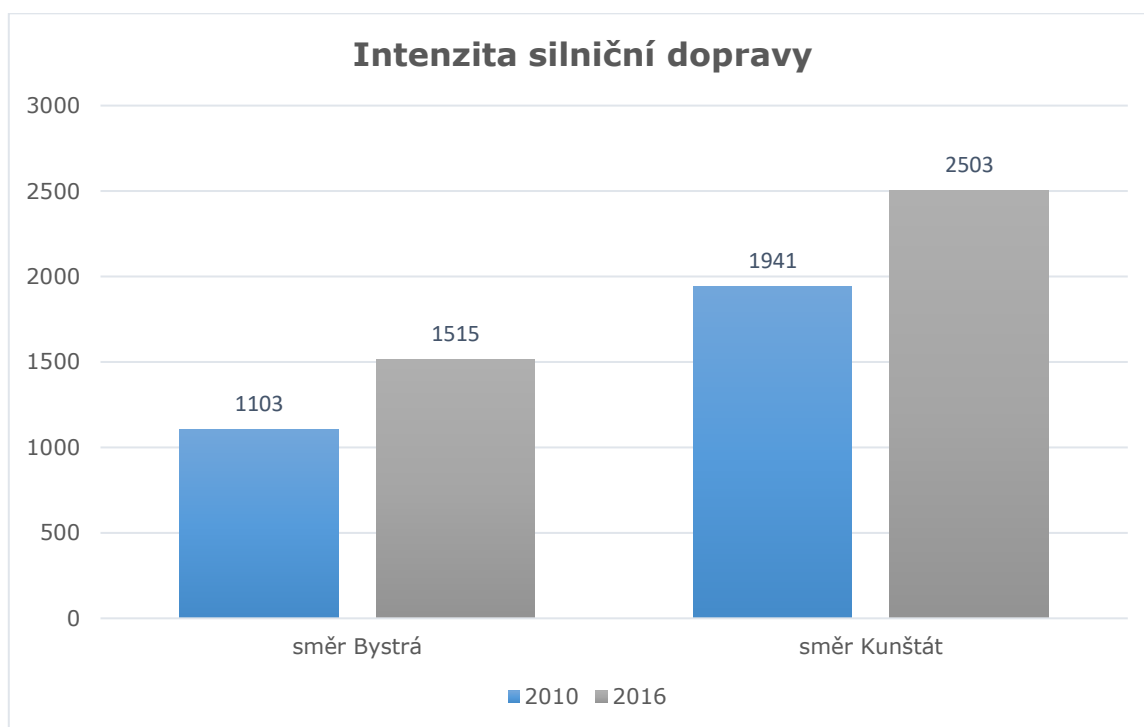
Obr. 22 Statistika nehod dle druhu 01/2000 - 01/2020 (zdroj: ŘSD ČR)

Obr. 23 Statistika nehod podle hlavních příčin nehody 01/2000 - 01/2020 (zdroj: ŘSD ČR)

Dle obrázku 23 lze vidět, že většina nehod byla způsobena řidičem a jeho neodhadnutím či nerespektováním stavu vozovky, dopravní situace, nevěnováním se řízení vozidla apod. Z celkového počtu nehod bylo 11 nehod nezaviněno řidičem.

Dle celostátního sčítání dopravy (z roku 2016) je silnice II/362 považována za silnici s nižší intenzitou dopravy, v rozmezí 1001 – 3000 vozidel za den. Oproti roku 2010 došlo k nárůstu intenzity silniční dopravy a je tedy nutno počítat s každoročním nárůstem dopravy.

Obr. 24 Intenzita silniční dopravy 2010 a 2016 (vozidlo/den) (zdroj: ŘSD ČR)

Požár v průmyslu (budově), výbuch

V průmyslových halách při vzniku **požáru** dochází kromě ohrožení samotným ohněm také k hromadění kouře, který ohrožuje uživatele objektu. Při vzniku požáru může také dojít k úniku nebezpečných látek a následnému ohrožení obyvatelstva.

Na území města Olešnice se ze subjektů, kde může dojít ke vzniku požáru a ohrožení obyvatelstva, nachází **VSP GROUP, a.s.** – ČS PHM a **Agroservis Sedláček** – ČS PHM. Požár může vzniknout také u VTL plynovodu, kde hrozí rovněž výbuch a s tím spojený únik zemního plynu.

Počet ohrožených osob u vzniku požáru ČS PHM i s možným únikem ropných produktů se odhaduje na max. 20.

Ohrožené osoby u požáru VTL plynovodu nejsou odhadnuty.

Únik nebezpečných látek

Havárie s únikem nebezpečných látek je mimořádná, částečně nebo zcela neovladatelná, časově a prostorově ohraničená událost, která vznikla nebo jejíž vznik bezprostředně hrozí v souvislosti s užíváním objektu nebo zařízení, v němž je nebezpečná látka vyráběna, zpracovávána, používána, přepravována nebo skladována, a která vede k bezprostřednímu nebo následnému závažnému poškození nebo ohrožení života a zdraví občanů, hospodářských zvířat, životního prostředí nebo ke škodě na majetku.

K úniku nebezpečných látek může dojít především v důsledku špatného technického stavu nádoby na nebezpečnou látku, při přepravě, manipulaci či lidskou chybou.

Na území města může dojít k úniku ropných látek (nafty) z **ČS PHM VSP GROUP**, a.s. a **Agroservisu Sedláček**.

Z **mlékárny Olešnice** může dojít k úniku amoniaku (čpavku), který je využíván při chlazení a k úniku kyselin a zásad. Veřejnost je na tuto událost pravidelně školená, především ve smyslu evakuace.

Ohrožených osob únikem amoniaku je max. 700, únikem kyselin a zásad max. 20.

Informace o chování v případě úniku nebezpečné látky a požáru uvnitř budovy jsou součástí Pomocné části koncepce.

Narušení dodávek pitné vody

K **narušení dodávek pitné vody** může dojít v jakékoli obci na území České republiky, a to jak v oblastech zásobovaných z veřejné vodovodní sítě, tak v obcích závislých na lokálních zdrojích pitné vody, např. studních. Hlavními příčinami může být dlouhodobé sucho, technická závada nebo zhoršená kvalita vody ve vodovodní síti. K narušení dodávek pitné vody může dojít i následkem dlouhodobého výpadku dodávek elektrické energie.

Narušení dodávek pitné vody je v běžném rozsahu řešeno náhradním zásobováním pitnou vodou realizovaným příslušným provozovatelem vodovodů a kanalizací. Dojde-li k narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu, kdy nebude možné zabezpečit náhradní zásobování, budou dodávky pitné vody řešeny v systému nouzového zásobování pitnou vodou, kterým se rozumí zabezpečení pitné vody pro obyvatelstvo v množství nezbytném pro jeho přežití a po nezbytně nutnou dobu potřebnou pro obnovení funkce běžného zásobování pitnou vodou v rámci postiženého území.

Ve městě Olešnice je pravděpodobnost kontaminace zdrojů pitné vody poměrně vysoká, a to především z důvodu umístění vrtu poblíž komunikace. Ačkoliv je komunikace označena dopravní značkou „Zákaz vjezdu vozidel přepravujících náklad, který může způsobit znečištění vody“, jezdí poblíž nákladní vozidla, která by mohla havárií způsobit kontaminaci vody.

Na území města byly prováděny vrty na zjištění přítomnosti vody mimo toto ohrožené území – jeden vrt byl zcela suchý, druhý pokryje cca 10tinu spotřebovávané vody.

PŘEHLED KRIZOVÝCH OPATŘENÍ A ZPŮSOB ZAJIŠTĚNÍ JEJICH PROVEDENÍ

V rámci krizové situace může na území města dojít k **omezení pohybu** občanů v důsledku vzniku přirozené nebo přívalové povodně, extrémního větru, požáru v přírodě či budově, úniku nebezpečné látky, epidemie apod.

Nařízení **evakuace** občanů se týká převážně při výskytu povodní a úniku nebezpečných látek, kdy hrozí reálné zatopení nemovitostí občanů a ohrožení obyvatelstva nebezpečnou látkou.

V případě vzniku epidemie může město **nařídít** povinné nošení roušek, respirátorů, používání dezinfekčních prostředků, omezit pohyb osob aj.

V případě vzniku jiné mimořádné situace rozhodne krizový štáb o dalších opatřeních, která jsou nezbytná pro řešení krizové situace.

O jednotlivých opatřeních rozhodne krizový štáb města, který následně informuje občany pomocí dostupných informačních prostředků.

Na zvládání krizové situace má město vyčleněno následující prostředky:

Tab. 7 Prostředky pro zvládání krizových situací (zdroj: město)

Technika/Materiál	Subjekt
CAS 32 Tatra 815	SDH Olešnice
čerpadla na odsávání vody ze sklepů	
výjezdové vozidlo s defibrilátorem	
zemědělské stroje	VSP Group, a.s
vysokozdvíhací vozíky	Mlékárny RMD Olešnice

ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

Území města Olešnice je nejčastěji postihováno z hlediska živelních pohrom **povodněmi** – a to jak přirozenou povodní, tak především přívalovou povodní.

Katastrálním územím města protéká několik vodních toků, z nichž nejvýznamnější jsou Hodonínka a Veselský potok. Vodní tok Hodonínka prošel rekonstrukcí koryta, které bylo zkapacitněno na 20-ti letou vodu (Q_{20}) a byl navýšen inundační prostor. Vodní tok Veselský potok je v intravilánu zatrubněný a jeho kapacita je omezena. Proto byla výše na toku vybudována soustava protipovodňových opatření. Vodní toky na území města nemají oficiálně stanovené záplavové území, záplavové území je stanoveno pouze na základě historické a největší zaznamenané povodně z roku 2002 a 2006.

Přívalovou povodní je město a jeho obyvatele ohrožováno z okolních lesů a polí, a to převážně ze severní, západní a východní části území.

Na území města se nachází výše na toku Hodonínka vodní nádrž Pešák, která rovněž slouží ke zploštění povodňové vlny přirozenou povodní na Hodonínce. Výše na vodním toku Veselský potok se nachází několik vodních nádrží – Horní rybník (Jericho), Dolní rybník (Kačeňák) a Obecní rybník.

Na ochranu před povodněmi má město zpracovaný povodňový plán z roku 2015, který byl naposledy aktualizován v roce 2020. Povodňový plán města Olešnice je základním dokumentem pro řízení ochrany před povodněmi ve správním území města. Řeší opatření potřebná k odvrácení nebo zmírnění povodňových škod, ke kterým by mohlo dojít rozvodněním vodních toků ve správním území města a zaplavením nemovitostí při povodni. Povodňový plán obsahuje rozvedení úkolů a činností při provádění opatření k ochraně před povodněmi na úrovni povodňové komise města Olešnice. Dokument je přínosem při koordinační činnosti jednotlivých složek integrovaného systému a díky webovému rozhraní, kde je umístěna grafická část povodňového plánu, je přínosem pro samotné město a jeho obyvatele při vyhledávání informací i v době mimo povodňové situace.

Ke zjištění stavu vodní hladiny a aktuálního stavu úhrnu srážek slouží dva hlásné profily kategorie C, které se nacházejí na vodních tocích a srážkoměr ve městě:

- hlásný profil kat. C Olešnice, Hodonínka – nachází se u přemostění, u č.p. 126,
- hlásný profil kat. C Olešnice, Veselský potok – nachází se u koupaliště, pod Obecním rybníkem,
- srážkoměrná stanice ČHMÚ Olešnice – nachází se u dětského hřiště.

Na ochranu před povodněmi byla ve městě vystavena protipovodňová opatření na horním toku Veselského potoka. Jedná se celkem o 5 retenčních nádrží se zemními hrázemi s celkovým objemem 220 000 m³.

Z dalších živelních pohrom se na území města může vyskytnout **požár**, a to především v nedalekém lesním porostu, který se nachází u Obecního rybníku. Požár by rovněž mohl vzniknout na trvalých travních porostech, které zaujímají 266 ha z celkové plochy.

Méně pravděpodobný je výskyt přírodních pohrom, jako je **extrémní vítr** nebo **krupobití**, které by měly rozsáhlé dopady na životní prostředí nebo zdraví obyvatelstva. Z historického hlediska není město těmito pohromami ohrožováno, ačkoliv tyto hrozby jsou velmi nepředvídatelné.

Velmi závažným problémem v celé České republice byl ještě donedávna výskyt **dlouhodobého sucha**. Především vlivem dlouhotrvajících dešťových srážek došlo k nasycení půdy a téměř nulovému výskytu sucha na území České republiky i ve městě Olešnici.

Z antropogenních pohrom může být město a především jeho obyvatele ohrožováni únikem **závadných látek** z ČS PHM VSP GROUP, a.s. (nafta) a Agroservisu Sedláček (nafta). K úniku závadných látek (amoniak, kyseliny, zásady) může dojít i z Mlékárny Olešnice.

Ke vzniku **požáru** jiného než přírodního charakteru může dojít především v objektech VSP GROUP, a.s. a Agroservisu Sedláček, které disponují ČS PHM, u které může snadno dojít k zapálení. Požár může rovněž vzniknout u VTL plynovodu, kde hrozí i **výbuch** a únik zemního plynu do okolního prostředí.

Velmi závažným problémem na území města Olešnice je **doprava**, a to především v centru města – na náměstí a v přilehlých ulicích (ulice Rovečinská, Generála Čapka, Trpínská, Křtěnovská, Hliníky, Veselská). Kromě zvýšené frekvence výskytu zemědělské techniky je problémem i parkování, a to u ZŠ a MŠ v ranních hodinách a u Mlékárny Olešnice. Dle měření rychlosti a průjezdu aut, které bylo provedeno v červnu 2020, je nejvíce vytíženou silnicí silnice vedoucí na Kunštát.

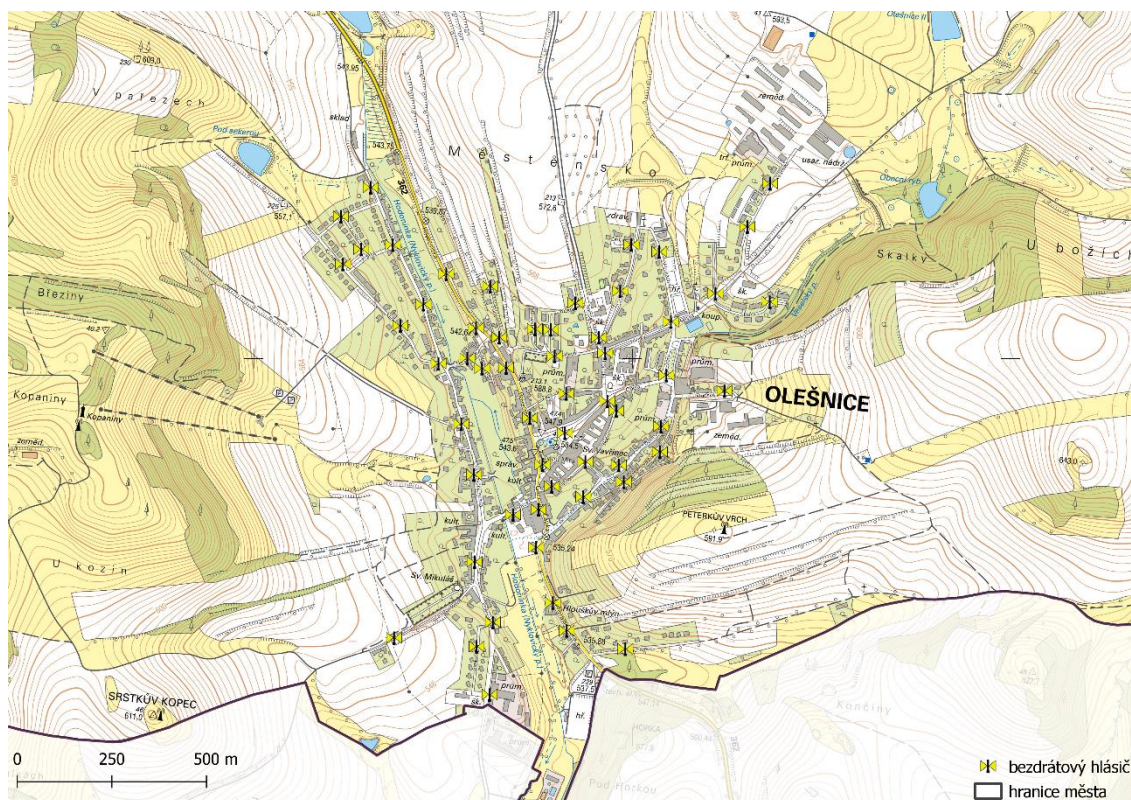
Na území města se z dalších hrozeb může vyskytnout **epidemie** a **veterinární nákaza** (ve společnosti VSP GROUP, a.s.).

Město disponuje vlastním zdrojem **pitné vody** (studnou a vrtem), který se nachází v blízkosti komunikace, a kde je zvýšené riziko kontaminace vody. Na území města byly prováděny další vrty a bylo zjištěno, že jeden vrt byl zcela suchý a druhý pokryje asi 10tinu spotřebovávané vody.

Na ochranu před vznikem krizových situací a jejich zvládnutí má město k dispozici:

- CAS 32 Tatra 815,
- čerpadla na odsávání vody ze sklepů,
- výjezdové vozidlo s defibrilátorem,
- zemědělské stroje,
- vysokozdvizné vozíky.

O hrozícím nebezpečí je obyvatelstvo města informováno mobilním a místním rozhlasem.

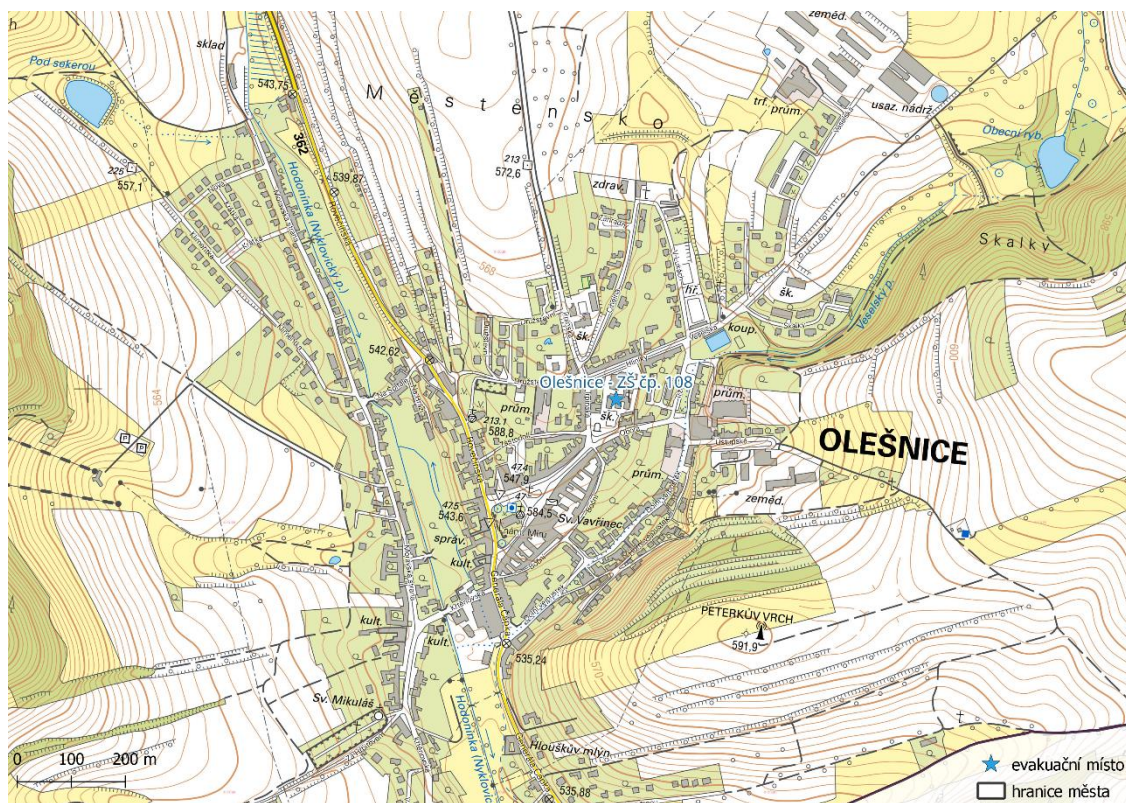
Obr. 25 Rozmístění bezdrátových hlásičů (zdroj: ČÚZK, POVIS)

Rozmístění bezdrátových hlásičů, srážkoměru a hlásných profilů se nachází v grafické části v Příloze 2.

V případě vzniku mimořádné události velkého rozsahu, při které by bylo nutno evakuovat obyvatelstvo města, jsou vyčleněna tato místa:

- **ZŠ Olešnice** (ubytovací a stravovací kapacita: 300 osob).

Ve městě se nachází řada dalších míst, které by v případě potřeby bylo možno využít pro potřeby evakuace (kulturní dům, kostel apod.).

Obr. 26 Místo evakuace (zdroj: ČÚZK, POVIS)

SWOT analýza

SWOT analýza je analytickou metodou, jejíž podstatou je odhalení a současně vzájemné porovnávání vnitřních silných a slabých stránek a vnějších podmínek působících na město. Jedná se o analýzu hlavních tendencí současného a budoucího vývoje města. Výsledky SWOT analýzy slouží jako základ pro další analyzování města, vymezení problémových oblastí a zaměření rozvojového plánu města. Jejím akcentováním se **zvyšuje pravděpodobnost budoucí realizace příhodných možností**, a naopak se **omezuje dopad pojmenovaných hrozeb**.

Silné stránky (anglicky **Strengths**)

Popisují výhody a přednosti města.

Slabé stránky (anglicky **Weaknesses**)

Popisují slabiny a nedostatky města.

Příležitosti (anglicky **Opportunities**)

Popisují možnosti a šance pro budoucí rozvoj města.

Hrozby (anglicky **Threats**)

Popisují rizika a potenciální ohrožení města.

Silné stránky

Zkušenosti s povodněmi
 Vybudovaná protipovodňová opatření
 Zpracovaný povodňový plán města
 Zkušenost občanů s povodněmi
 JPO 3 – kvalitní a efektivní spolupráce, materiál a technika na zvládání krizových situací
 Bezpečná chodecká trasa kolem průtahu
 Pravidelné školení veřejnosti - evakuace

Slabé stránky

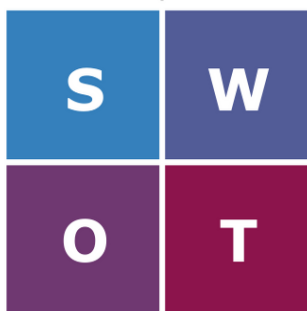
Nedostatek zkušeností s ostatními KS
 Průjezd zemědělské techniky přes centrum
 Nedostatečně vyřešená kapacita parkování u ZŠ a MŠ, a u Mlékárny Olešnice
 Nekapacitní mostky ve vlastnictví pobřežníků, které mohou zhoršit povodňovou situaci
 Některé účelové komunikace (polní cesty) v havarijním stavu
 Nedostatečná výstavba a rekonstrukce polních cest a s nimi spojenými protierozními opatřeními

Příležitosti

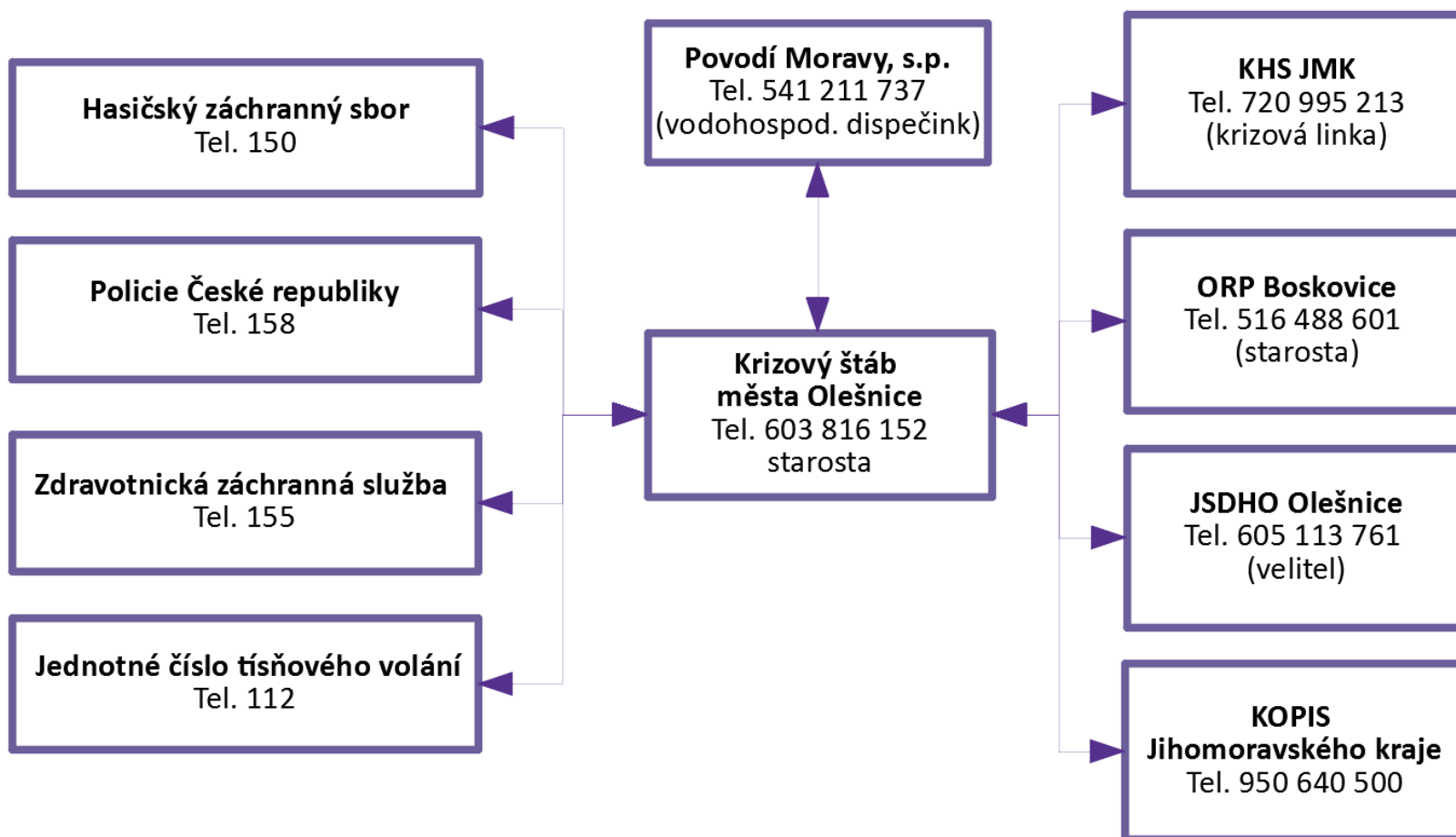
Zkvalitnění dopravního značení a měření rychlosti na rizikových úsecích
 Eliminace parkování na chodnících – nová parkovací místa
 Doplnění chodníků (mlékárna) a úprava povrchů
 Vybudování objízdných tras pro zemědělskou techniku
 Vypracování Strategie boje se suchem – přívalové srážky

Hrozby

Zvýšené riziko výskytu dopravních nehod v důsledku nárůstu intenzity silniční dopravy, výskytu zemědělské techniky
 Kontaminace vody z důvodu havárie vozidla
 Eroze půdy a zanášení nádrží a vodních toků sedimenty

PŘEHLED SPOJENÍ NA SUBJEKTY PODÍLEJÍCÍ SE NA PŘIPRAVENOSTI NA KRIZOVÉ SITUACE A JEJICH ŘEŠENÍ

- Další důležité kontakty jsou součástí krizové karty města.

PŘEHLED PLÁNŮ VYUŽITELNÝCH PŘI ŘEŠENÍ KRIZOVÉ SITUACE

- Povodňový plán města z roku 2015, aktualizovaný v roce 2020 (vypracovaný firmou ENVIPARTNER, s.r.o.)

NÁVRHOVÁ ČÁST

VYHODNOCENÍ RIZIKA A NÁVRHY NA JEHO SNÍŽENÍ, DOPORUČENÍ

Na základě vyhodnocení pravděpodobnosti vzniku rizika a jeho dopadů bylo zjištěno, že největším rizikem na území města je **povodeň**, která se na území města vyskytuje nejčastěji, a která by v případě velkého rozsahu měla značné dopady na majetek, životní prostředí i zdraví a životy občanů. Druhým závažným rizikem jsou **nehody v dopravě**, které se vyskytují velmi často, a jejichž dopad může být kritický. Ostatní mimořádné události, které se na území města mohou vyskytnout, byly vyhodnoceny jako **riziko přijatelné či mírné**.

Tab. 8 Matice rizika (zdroj: vlastní)

Pravděpodobnost	Dopad			
	1 Zanedbatelný	2 Okrajový	3 Kritický	4 Katastrofický
1 Velmi nízká	extrémní vítr; krupobití; vet. nákaza; narušení dodávek pitné v.	požár v přírodě	požár v průmyslu	únik NL
2 Nízká		epidemie		
3 Střední				
4 Vysoká	dlouhodobé sucho		povodeň; nehody v dopravě	
5 Velmi vysoká				

Legenda: Riziko přijatelné; Riziko mírné (tolerovatelné); Riziko nežádoucí; Riziko nepřijatelné

1. Povodeň

Na území města Olešnice dochází jak ke vzniku přirozené povodně, tak i ke vzniku přívalové povodně. Území města je ohrožováno vodními toky Hodonínka a Veselský potok. Nejvíce problematické, z hlediska přívalových srážek, jsou lokality na západním a severovýchodním okraji intravilánu města. Ke snížení

následků povodně došlo k rekonstrukci koryta vodního toku Hodonínka, které je nyní kapacitní na 20-ti letou vodu a ke zvětšení inundačního prostoru. Také bylo vybudováno 5 retenčních nádrží v povodí Veselského potoka, které slouží pro zmírnění průběhu případné povodně. Vodní nádrž Pešák slouží rovněž jako retenční nádrž ke zploštění povodňové vlny na Hodonínce.

Ke snížení rozsahu povodně a jejich následků je nezbytné pravidelně provádět povodňové prohlídky (dle zákona č. 254/2001 Sb. nejméně jednou ročně), jejichž účelem je zjištění možných nežádoucích předmětů, které se mohou nacházet v korytě vodního toku, popř. v aktivní zóně záplavového území (uložené dřevo, černé skládky, popadané stromy apod.). Také se zjišťuje stav lávek, mostků a propustků a jejich průtočnost.

Obr. 27 Spadlý strom přes koryto vodního toku (zdroj: vlastní)

Zemědělskou půdu na svazích je třeba chránit účinnými opatřeními, aby nedocházelo k odnosu půdních částic a k degradaci půdy, ale také k ohrožení intravilánu města. Na problematických lokalitách se ke snížení dlouhodobé průměrné ztráty půdy vodní erozí, zadržení vody v krajině a zmírnění dopadů sucha doporučují organizační přírodě blízká opatření.

Respektování morfologie a dalších parametrů pozemku při rozmísťování plodin je jedním ze základních opatření proti degradaci půdy vodní erozí. Důležitým opatřením při hospodaření na orné půdě, která je ohrožena vodní erozí, je vhodný výběr skladby plodin. Jedná se zejména o vyloučení plodin s nízkým ochranným krytem a plodin erozně nebezpečných. Opatřením je možné zpomalit povrchový odtok, zvýšit vsak vody do půdy a zlepšit vodní režim v půdě. Zařazení vhodných plodin také vede ke snižování spotřeby umělých hnojiv k zachování výnosů.

Vegetační pokryv přímo chrání povrch půdy před působením dopadajících dešťových kapek, napomáhá zpomalení povrchového odtoku, ale také kořenovým systémem zpevňuje půdu. Vysoká pokryvnost a hustota porostu je zvláště v období vyššího výskytu přívalových dešťů (duben – září). Vhodnou ochranu půdy poskytují porosty trav a jetelovin, naopak širokořádkové plodiny neposkytují půdě dostatečnou ochranu. Vegetační kryt s vyšší hustotou a pokryvností také lépe chrání půdu před výparem a dokáže zadržet v půdě více vody.

Ke snížení vodní eroze je možné využívat organizační, agrotechnická a biotechnická opatření či jejich kombinace. Cílem protierozních opatření je snížení hodnoty smyvu půdy pod přípustnou hodnotu, ale také ochrana ohrožených objektů.

Organizační opatření spočívají v celkovém pojetí organizace krajiny při využívání ochranného účinku vegetačního pokryvu. K organizačním protierozním opatřením se řadí vhodný tvar a velikost pozemku, situování pozemku delší stranou ve směru vrstevnic, protierozní osevní postupy a rozmísťování plodin, pásové střídání plodin a další.

Agrotechnická opatření se zavádí především ke snížení času, kdy je půda bez vegetačního krytu. Do kategorie agrotechnických opatření spadá setí po vrstevnici, ochranné obdělávání, technologie ochranného zpracování půdy (ponechání posklizňových zbytků, hrázkování, mulčování) či protierozní technologie pěstování širokořádkových plodin a speciálních kultur.

Biotechnická opatření jsou např. protierozní průlehy, příkopy, meze, hrázky, nádrže, zasakovací pásy, přehrážky, terasování a další. Biotechnická opatření mimo protierozních účinků mají vliv na retenci vody v krajině, zvýšení ekologické stability krajiny a další.

Dále se ke snížení pravděpodobnosti a především dopadů doporučuje:

- pravidelně kontrolovat objekty na tocích a zajišťovat jejich průchodnost a průchodnost koryta,
- sledovat výstrahy ČHMÚ,
- sledovat výšku hladiny na dotčených hlásných profilech a včasné informovat občany,
- při dalším rozvoji města dbát na využívání propustných materiálů (např. na parkoviště) a snižovat procento nepropustných povrchů v intravilánu města,
- kontrolovat strouhy a příkopy,
- kontrolovat a pravidelně čistit kanalizaci,
- na snížení eroze zemědělské půdy budovat průlehy, příkopy nebo remízky, které dopomohou zvýšení diverzifikace krajiny.

Český hydrometeorologický ústav vydává výstrahy před povodněmi i dalšími přírodními pohromami, a to v rámci Systému integrované výstražné služby (SIVS). *Systém integrované výstražné služby je společně poskytovaná výstražná služba Českého hydrometeorologického ústavu ve spolupráci s meteorologickou službou Armády ČR v oblasti operativní meteorologie a hydrologie pro území ČR. Vydávání výstražných informací v rámci SIVS je zčásti naplněním Hlásné a předpovědní povodňové služby (HPPS), kterou ČHMÚ zabezpečuje podle §73 vodního zákona.*

Vydané výstrahy lze sledovat na adrese:

<http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/meteo/om/vystrahy/index.html>

Velice účinným nástrojem pro sledování změn počasí a výskytu bouřek je radar, který nově zaznamenává i výskyt blesků, a je dostupný na adrese:

<http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/meteo/rad/inca-cz/short.html>

Ke sledování vývoje přívalových povodní lze použít také následující odkazy:

- http://hydro.chmi.cz/hpps/main_rain.php?mt=ffq
- <https://chmi.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=1159f13d2f034424be2fb2d88d73723f>
- <http://radar.bourky.cz/>

2. Nehody v dopravě

Nejvíce problematickým místem na území města Olešnice je střed (centrum) města a blízké ulice (Rovečínská, Generála Čapka, Trpínská, Křtěnovská, Hliníky a Veselská). Problémem je také nedostatečná kapacita parkovacích míst u ZŠ a MŠ a u Mlékárny Olešnice a průjezd zemědělské techniky přes náměstí.

Ke snížení pravděpodobnosti výskytu i dopadů dopravních nehod na území města se doporučuje:

- zkapacitnění a organizace dopravy u parkovacích míst u ZŠ a MŠ, potenciálně na náměstí,
- eliminace parkování na chodnících,
- vybudování objízdnych polních cest pro zemědělskou techniku, aby se snížil jejich provoz přes centrum města,
- vybudování chodníků kolem silnic, především u Mlékárny Olešnice, zbudování chodecké trasy,
- vymezit prostor Mlékárny, který bude určený pro parkování vozidel a stáčení mléka,
- omezení rychlosti ve městě,
- kontrola dopravních značek a jejich umístění (zda značky nejsou staré, zarostlé, nečitelné apod.), výměna dopravních značek,
- rekonstrukce účelových komunikací (polních cest) a vybudování nových, především ve směru na obec Ústup a Rozsíčka, kde je účelová komunikace v havarijním stavu a výstavba nové objízdny páteřní polní cesty nad západní části zástavby,
- opravy povrchu místních komunikací, zejména ulice Klimentka,
- instalace radaru pro dodržování a kontrolu stanovené rychlosti ve městě,

- pasport dopravního značení a návrh na jeho úpravu,
- kontrola, zda někdo značky úmyslně neničí – kontrolovat především značky upravující přednost v jízdě,
- umístit pachové chodníky, které odradí zvěř od vstupu na komunikaci a tím přispějí ke snížení počtu nehod způsobených zvěří.

3. Únik nebezpečných látek

Pro snížení pravděpodobnosti výskytu a především dopadů mimořádné události je důležité, aby firma měla zpracovaný havarijný plán (aktualizovaný při každé podstatné změně), pravidelně seznamovala a školila své zaměstnance se závadnými látkami a jejich charakterem, a především přísně dodržovala bezpečnostní pravidla. Je také nezbytné informovat o potenciálním úniku obyvatelstvo (především v těsné blízkosti firmy) a seznámit je s možností evakuace a zásadami chování v případě úniku konkrétní závadné látky, která se ve firmě vyskytuje. V případě výskytu mimořádné události:

- okamžitě nahlásit událost na lince tísňového volání, popřípadě na lince 150,
- informovat své zaměstnance i městský úřad (občany) o události,
- předat občanům základní pravidla chování v případě úniku nebezpečné látky,
- v případě přímého ohrožení zdraví a života obyvatelstva vyhlásit všeobecnou výstrahu a vyzvat občany, aby nevycházeli ze svých domovů a nepřibližovali se k průmyslové firmě,
- o události a přijatých opatřeních nadále informovat obyvatelstvo.

4. Dlouhodobé sucho

K zadržení vody v krajině a adaptaci na projevy sucha a přívalových povodní je vhodné využívat přírodě blízkých opatření:

- zlepšit hospodaření se srážkovými vodami,
- omezit vznik a dopady zemědělského sucha,
- ochraňovat a obnovovat přirozený vodní režim v lesích,

- podporovat přirozené adaptační schopnosti lesů a posilovat jejich odolnost proti změně klimatu,
- zvyšovat efektivitu pozemkových úprav s ohledem na změnu klimatu,
- zvyšovat přirozené retenční schopnosti vodních toků a niv,
- efektivně ochraňovat a využívat vodní zdroje.

Výskyt a monitoring sucha lze sledovat na stránkách ČHMÚ, na adrese:

<http://portal.chmi.cz/aktualni-situace/sucho>

nebo v odkaze:

<https://www.intersucho.cz/cz/>

5. Epidemie

Pro snížení vzniku epidemie a minimalizaci dopadů je doporučováno:

- dodržovat základní hygienická pravidla,
- nosit roušky, respirátory nebo jakýmkoliv jiným způsobem mít zakrytá ústa a nos,
- omezit pohyb osob,
- vyhýbat se kontaktu s větším počtem osob na jednom místě,
- v případě výskytu nemoci je důležité upozornit obyvatelstvo o nákaze a doporučit nakaženým zůstat doma,
- pro snížení dopadů se doporučuje zřídit ve městě sklad s přípravky pro poskytnutí první pomoci, zásobou roušek, respirátorů a dezinfekčních přípravků,
- pravidelně sledovat zprávy o výskytu epidemie na příslušné hygienické stanici: <https://www.khsbrno.cz/>,
- zajistit připravenost k dodržování hygienicko-epidemiologických opatření ve školách.

6. Požár v průmyslu, výbuch

Pro snížení pravděpodobnosti výskytu a dopadů požáru (popř. výbuchu) v průmyslu je důležité, aby firma pravidelně školila své zaměstnance o

bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, a aby její zaměstnanci dodržovali přísná bezpečnostní pravidla. Důležité je rovněž mít dostatek hasicích přístrojů a pravidelně je kontrolovat. V případě výskytu mimořádné události:

- okamžitě nahlásit událost na lince tísňového volání, popřípadě na lince 150,
- informovat své zaměstnance o nastalé události a vyhlásit jejich okamžitou evakuaci,
- v případě velkého rozsahu požáru s možným únikem nebezpečných látek předat okamžitě občanům základní informace o pravidlech chování – především v případě úniku nebezpečné látky,
- v případě přímého ohrožení zdraví a života obyvatelstva vyhlásit všeobecnou výstrahu a vyzvat občany, aby nevycházeli ze svých domovů a nepřibližovali se k průmyslové firmě,
- o události a přijatých opatřeních nadále informovat obyvatelstvo.

7. Požár v přírodě

Pro eliminaci vzniku požáru je důležité zejména:

- kontrolovat, zda někdo nedovoleně nevypaluje trávu, které je ze zákona o požární ochraně zakázané,
- kontrolovat, zda rovněž nedochází k pálení rostlinného odpadu a popřípadě ve vyhlášce městského úřadu stanovit, kdy je toto pálení povoleno,
- vymezit místa pro rozdělávání ohně v přírodě a vyvěsit na internetových stránkách nebo na městském úřadě zásady bezpečného rozdělávání ohně v přírodě – především pro děti a mládež,
- v případě výskytu požáru upozornit na tuto skutečnost obyvatelstvo hlášením v místním rozhlasu a informovat je o zákazu přibližování se k místu mimořádné události.

8. Extrémní vítr

Extrémní vítr je jednou z hrozeb, u které se dá přibližně predikovat její výskyt a sledovat předpověď počasí. Český hydrometeorologický ústav vydává výstrahy, kdy na území České republiky hrozí extrémně silný vítr. V případě vydané výstrahy lze snížit dopady:

- upevněním a zajištěním volných předmětů, které by mohly být větrem odneseny a mohly zranit přítomné obyvatelstvo,
- nevycházením ven, především se vyhnout místům se snadným rizikem zranění (např. procházky do lesa),
- v případě vysoké pravděpodobnosti výskytu silného větru upozornit na tuto skutečnost občany hlášením v místním rozhlase.

Aktuální vítr lze sledovat na adrese: <https://www.windy.com/>

9. Krupobití

Stejně jako výskyt bouřek je i výskyt krupobití velice náhodný. Pro snížení dopadů se doporučuje:

- v případě výskytu krupobití nalézt úkryt pod střechou, v budově, autě apod.,
- sledovat informace a radar ČHMÚ a včas se před bouřkami a případným krupobitím ukrýt,
- v případě vysoké pravděpodobnosti výskytu srážek upozornit na tuto skutečnost občany hlášením v místním rozhlase.

10. Veterinární nákaza

Chovatel při podezření na vznik nebo při vzniku onemocnění zvířat nebezpečnou nákazou provede tato opatření:

- co nejdříve uvědomit nejbližší dostupného soukromého veterinárního lékaře nebo přímo krajskou veterinární správu na vznik podezření onemocnění hospodářských zvířat nebezpečnou nákazou, který potvrdí nebo vyloučí onemocnění zvířat nákazou. Nelze-li nákazu jednoznačně

vyloučit, soukromý veterinární lékař poskytne chovateli potřebné poučení včetně poučení o povinnosti učinit opatření k zabránění šíření nákazy a bezprostředně uvědomí o situaci Krajskou veterinární správu pro Jihomoravský kraj, vyžaduje-li to povaha nebezpečné nákazy nebo místní podmínky, setrvá na místě do příchodu úředního veterinárního lékaře a sleduje zdravotní stav zvířat. Do doby vyloučení onemocnění zvířat nákazou se považují tato zvířata z nákazy nebo z nakažení podezřelá.

- chovatel zjistí, kdy a odkud byla přisunuta do hospodářství zvířata z jiných hospodářství, případně zda byla z daného hospodářství zvířata, produkty (vejce, mléko) přesunuty jinam a kam – v období předpokládaného onemocnění zvířat danou nákazou.
- chovatel zajistí provedení úplné uzávěry stájí nebo hospodářství a rovněž zajistí, aby nikdo z ošetřovatelů neopustil pracoviště. Vchody a vjezdy do stájí, hospodářství opatří účinnou dezinfekcí a výstražnou tabulkou zakazující vstup nepovolaným osobám,
- chovatel a dotčené osoby (ošetřovatelé, služby atd.) jsou povinny dodržovat všechna protinákazová opatření k zabránění šíření nákazy, nařízená orgány veterinární správy.

V souladu s § 12 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a změně některých souvisejících zákonů ve znění pozdějších předpisů chovatel, na jehož zvířatech se projevují příznaky nasvědčující podezření z výskytu nebezpečné nákazy, je povinen

1. do příchodu úředního veterinárního lékaře zajistit, aby
 - zvířata podezřelá a vnímavá na příslušnou nákazu neopustila svá stanoviště,
 - živočišné produkty, které pocházejí od podezřelých zvířat, nebyly používány, jakkoli zpracovávány nebo uváděny do oběhu a aby byly ukládány odděleně,
 - předměty, které mohou být nositeli původců nákaz, nebyly vynášeny nebo vyváženy a používány jinde,
 - stanoviště podezřelých zvířat byla dezinfikována,

- osoby, které ošetřují podezřelá zvířata, nepřicházely do styku s jinými zvířaty a aby do prostorů sloužících chovu podezřelých zvířat nevstupovaly jiné osoby bez vážného důvodu,
- 2. po příchodu úředního veterinárního lékaře postupovat podle jeho pokynů a poučení.
- 3. soukromý veterinární lékař, který při výkonu své činnosti zjistí podezření z výskytu nebezpečné nákazy,
 - předběžně vyšetří podezřelá zvířata, popřípadě i těla uhynulých, nedonošených, mrtvě narozených nebo utracených zvířat, a hrozí-li nebezpečí z prodlení, odebere vzorky k laboratornímu vyšetření,
 - uvědomí neprodleně krajskou veterinární správu o podezření z výskytu nebezpečné nákazy,
 - poskytne chovateli potřebné poučení včetně poučení o povinnosti učinit opatření uvedená v odstavci 1 (tzv. "neodkladná opatření"),
 - vyžaduje-li to povaha nebezpečné nákazy nebo místní podmínky, setrvá na místě do příchodu úředního veterinárního lékaře a sleduje zdravotní stav zvířat

Seznam nebezpečných nákaz je uveden v příloze č. 2 veterinárního zákona.

11. Narušení dodávek pitné vody

V případě narušení dodávek pitné vody je důležité:

- informovat obyvatelstvo o narušení dodávky pitné vody, případně o její kontaminaci,
- v případě plánované odstávky upozornit obyvatelstvo včas na tuto skutečnost, aby si stihli zajistit náhradní zdroj pitné vody (např. dostatek balené vody),
- zajistit náhradní zdroj pitné vody pro občany (např. formou cisteren, balených vod),
- seznamovat občany s možným rizikem s cílem, aby si udělali zásoby pitné vody ve svých domácnostech alespoň na dva dny.

Co dělat před možností vzniku narušení dodávek pitné vody a při vzniku je součástí Pomocné části koncepce.

12. Obecné

Pro zvýšení připravenosti na mimořádné události a snížení jejich škodlivých účinků je dále doporučeno:

- udržovat a pravidelně servisovat srážkoměr města, aby data byla vždy relevantní, popřípadě hlásit provozovateli nefunkčnost srážkoměru a apelovat na jeho okamžité opravení,
- kontrolovat hlásné profily a jejich funkčnost, umístění,
- udržovat a pravidelně kontrolovat funkčnost rozhlasů, aby občané dostávali informace o možném vzniku mimořádné události,
- pravidelně aktualizovat povodňový plán města,
- pravidelně školit povodňovou komisi a krizový štáb na možné mimořádné události a seznamovat je s postupy a činnostmi při těchto událostech,
- vyzývat občany k zabezpečení jejich majetku proti následkům živelních pohrom (extrémní vítr, povodně aj.),
- podílet se na zajištění veřejného pořádku,
- seznamovat právnické a fyzické osoby ve městě s charakterem možného ohrožení, s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi a ochranou obyvatelstva. Za tímto účelem organizovat jejich školení.

GRAFICKÁ ČÁST

Geografické podklady

Seznam mapových výstupů:

Příloha 1A – Vodní toky na území města Olešnice a místa vzniku přívalových povodní

Příloha 1B – Potenciálně ohrožené objekty

Příloha 1C – Místa omezující odtokové poměry

Příloha 1D – Ohrožující objekty

Příloha 1E – Kritické body a jejich povodí

Příloha 1F – Problémové ulice a místa z hlediska dopravy

Příloha 2 – Umístění bezdrátových hlásičů, srážkoměru a hlásných profilů

POMOCNÁ ČÁST

JAK SE ZACHOVAT PŘI MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTECH

Obecné zásady

Při ohrožení, o kterém můžete být vyrozuměni prostřednictvím sirén, zprávou v rozhlasu, televizi, z tisku nebo hlášením místního rozhlasu, pojízdného rozhlasového vozu, megafonu a od spoluobčanů, se snažte dodržovat následující zásady:

- **RESPEKTUJTE** a snažte se získávat informace z oficiálních zdrojů (rozhlas, televize, místní rozhlas, vyhláška městského úřadu, pokyny zaměstnavatele apod.).
- **NEROZŠÍŘUJTE** poplašné a neověřené zprávy.
- **VARUJTE** ostatní ohrožené osoby ve svém nejbližším okolí.
- **NETELEFONUJTE** zbytečně - telefonní síť je v situacích ohrožení přetížena.
- **NEPODCEŇUJTE** vzniklou situaci.
- **POMÁHEJTE** sousedům, zejména starým, nemocným a nemohoucím lidem.
- **UVĚDOMTE SI**, že největší hodnotu má lidský život a zdraví a až potom záchrana majetku.
- **UPOSLECHNĚTE** pokyny pracovníků záchranných složek, orgánů státní správy a samosprávy.

V případě nebezpečí povodně

- uzavřete a zabezpečte okna a dveře sklepů a přízemí budov,
- pokud je to možné, odstěhujte cenné věci z přízemí do vyšších pater,
- odveďte automobil ze záplavového území a zaparkujte jej na bezpečném místě,
- v případě vlastnictví pozemku v záplavovém území odstraňte z něho odplavitelný materiál, nebo jej zajistěte proti odplavení,
- odveďte na bezpečné místo chemikálie a skladované pohonné hmoty (např. do garáže),
- připravte evakuaci domácích a hospodářských zvířat,
- připravte si evakuační zavazadlo (*jeho doporučený obsah viz kap. Ochrana obyvatelstva*),
- při vyhlášení evakuace opusťte ohrožený prostor. Není-li možné zajistit si náhradní ubytování vlastními silami, přesuňte se do shromaždišť evakuovaných (evakuačních středisek), o kterých budete informováni.

V případě úniku nebezpečné látky

- okamžitě opusťte volné prostranství a vyhledejte úkryt v nejbližší budově. Pokud je to možné, zdržujte se na straně budovy odvrácené od místa úniku a ve vyšších patrech (většina nebezpečných látek je těžší než vzduch),
- lze-li to provést, utěsněte okna, dveře a ventilační otvory a vypněte odsávání v kuchyni a klimatizaci,
- pokud máte k dispozici ochrannou plynovou masku s filtrem, použijte ji,
- v případě, kdy není k dispozici ochranná maska a nebezpečná škodlivina proniká do místnosti, dýchejte přes navlhčený kapesník, ručník, či jakékoliv textilní látky (příp. mnohonásobně přeložené navlhčené papírové ubrousky), přiložené k nosu a ústům,
- poslouchejte pokyny záchranných složek IZS a vedení města a neopouštějte ochranné prostory do doby vydání pokynu k jejich možnému opuštění.

V případě extrémního větru

- opusťte co nejrychleji volné prostranství a ukryjte se do nejbližší pevné budovy,
- pokud je v budově úkryt civilní ochrany nebo sklepní prostor, ukryjte se v něm,
- při ukrytí v nadzemních částech budovy uzavřete a co nejlépe zabezpečte okna, okenice a dveře na návětrné strany,
- je-li to možné, otevřete okna či dveře na závětrné straně (vyrovnání tlaku vzdušných proudů v budově),
- pohyblivé věci a dopravní prostředky umístěte pokud možno do závětrných stran budov.

V případě požáru v domácnosti

- pokud není možné oheň uhasit pomocí hasicího přístroje nebo jiným způsobem, okamžitě zavolejte na tísňovou linku 150,
- provizorně ochraňte dýchací cesty pomocí kusu látky (triko, šátek), kterou je nutno přidržet přes nos a ústa,
- je-li to možné, textilii navlhčete vodou,
- pohybujte se při zemi (v podřepu nebo na všech čtyřech) – na zemi je nejlepší viditelnost a nejmenší hustota kouře,
- nikdy nerozsvěcujte elektrická světla ani svíčky, požár by mohl souviset s např. rozvody plynu a mohlo by dojít k výbuchu,
- je-li to možné a bezpečné, opusťte místnost okny nebo na balkon, kde bude čerstvý vzduch,
- jste-li v situaci, kdy můžete opustit prostor pouze dveřmi, pod kterými proniká do pokoje kouř, nikdy dveře hned neotevírejte!
- hřbetem ruky, který je citlivější, opatrně vyzkoušejte od spodu minimálně do výšky kliky, zda jsou dveře horké,
- nejsou-li dveře zahřáté, zkontrolujte to ještě na klíče, je-li kovová,
- v případě, že nejsou dveře horké, opatrně je na cca 15 cm otevřete (nejlépe z místa, kde jsou panty dveří) tak, abyste byli chráněni před případným kouřem, šlehajícími plameny nebo padajícími předměty,
- nestane-li se nic takového, můžete pokračovat do vedlejší místnosti; tento postup opakujte u každých dveří,
- jsou-li dveře horké, s největší pravděpodobností je rozsah požáru ve vedlejší místnosti takový, že jej nejste schopni vlastními silami zvládnout -> dveře v tomto případě neotevírejte!
- jedinou možností je zůstat v místnosti,
- ucpěte mezeru mezi dveřmi a prahem textilií (oblečení, polštáře, peřiny apod.), aby se k vám dostalo co nejméně kouře,
- dejte o sobě a nebezpečí vědět – volejte z okna, tlučte do topení, tlučte do stěn,

- především ve výškových budovách je obtížné identifikovat místo požáru – přivřete do okna prostěradlo nebo jiný kus světlé látky, aby hasiči ihned viděli, kde se nacházíte,
- snažte se v místnosti dostat k oknu – můžete ho nechat mírně pootevřené a dýchat čerstvý vzduch; také se k vám lépe dostanou hasiči pomocí výškové techniky,
- buďte zasahujícím hasičům nápomocni – informujte je o ostatních přítomných obyvatelích v bytu, zvířatech aj., dbejte všech jejich pokynů,
- pro nic a nikoho se do objektu nevracejte – informujte o tom hasiče, kteří přesně vědí, co mají dělat.

V případě požáru v přírodě

- pokud dojde k rozšíření ohně mimo ohniště, zvažte, zda jste schopni danou situaci zvládnout vlastními silami; na uhašení ohně můžete použít jakoukoliv vodu, zeminu, písek, lopatu apod.
- pokud si nejste jisti, zda situaci zvládnete, utečte od ohně do dostatečné vzdálenosti a neprodleně volejte tísňovou linku 150,
- pokud se na vás vznítí oděv a nemáte k dispozici dostatek vody k uhašení, neutíkejte! – tím jen podpoříte hoření,
- okamžitě si lehněte na zem a chraňte si obličej; kutálejte se ze strany na stranu, dokud plameny neuhasnou,
- máte-li po ruce deku nebo jinou vhodnou textilii (nesmí být materiál z umělých tkanin), použijte ji k uhašení hořícího oděvu.

V případě nálezu nebezpečné látky (předmětu)

- s podezřelým předmětem nehýbejte, neotevírejte jej ani se ho nedotýkejte - neodbornou manipulací by mohlo dojít k výbuchu, šíření nebezpečných látek nebo zničení kriminalistických stop,
- věřte a akceptujte vyobrazené symboly,
- informujte HZS nebo Policii ČR, popřípadě linku tísňového volání,
- zajistěte do příjezdu odborníků, aby nebylo s nálezem manipulováno.

Výstražné symboly:

Obr. 28 Výstražné symboly (zdroj: echa.europa.eu)

V případě zásahu bleskem / elektrickým výbojem

- v případě zásahu bleskem neprodleně zavolejte zasaženému odbornou pomoc,
- pokud byl postižený zasažen na vlhké půdě nebo ve vodě, je nutno jej přesunout na bezpečnější místo a během transportu, pokud je přítomno bezdeší, zahájit umělé dýchání,
- pokud je bleskem zasaženo více osob, dávejte přednost nemocným bez hmatného tepu,
- v případě zastavení srdeční činnosti zahajte okamžitou resuscitaci,
- najdete-li zraněného v blízkosti elektrického vedení či zařízení, nedotýkejte se ho a zavolejte odbornou pomoc.

Prevence:

- během bouřky se neopírejte o zdi či skalní stěny, neběhejte, neplavte, neplujte v lodkách a neprovozujte ani jiné vodní sporty,
- vyvarujte se i přenášení kovových předmětů, telefonování a používání jiných elektrických spotřebičů,
- schovejte se – do budovy chráněné hromosvodem, hustého lesa, nízkého porostu, úzkého údolí, auta,
- nehrajte si v blízkosti elektrických vedení, nemanipulujte v jejich blízkosti s rozměrnými, dlouhými předměty, nepouštějte zde draka a neházejte předměty do vedení,
- nedotýkejte se přetržených drátů elektrických vedení,
- nelezte na sloupy, příhradové stožáry ani jiné podpěry elektrických vedení, ani na stromy rostoucí v jejich blízkosti,
- nehrajte si s jakýmkoliv dráty, které jsou připevněné ke sloupům elektrického vedení,
- pozor na vodivé předměty za bouřky,
- neopravujte ani nezkoumejte poškození elektrických vedení nebo zařízení,
- nelezte na distribuční stanice, nelezte dovnitř zděných transformačních stanic, ani na ně/do nich nic neházejte,

- nesahejte na elektrická zařízení kromě bezpečných domácích spotřebičů, se kterými umíte zacházet.

V případě narušení dodávek pitné vody

Co dělat před narušením dodávek pitné vody:

- vyhledejte si a uložte kontakt na poruchovou službu či dispečink Vašeho provozovatele vodovodu,
- pokud zpozorujete změnu vlastností vody z vodovodní sítě např. v barvě, zákalu, pachu či chuti vody kontaktujte vašeho provozovatele vodovodu, případně Krajskou hygienickou stanici,
- vytvářejte si přiměřené zásoby balené vody a trvanlivých potravin. Doporučuje se udržování zásoby na 3 – 5 dní pro každého člena domácnosti včetně domácích zvířat. Nezapomínejte je však obměňovat v závislosti na datu jejich maximální spotřeby,
- spotřebu vody v době jejího nedostatku lze snížit např. i používáním jednorázového papírového či plastového nádobí, které je vhodné pořídit v době před vznikem takovéto mimořádné události – lze očekávat, že toto zboží bude při dlouhodobějším narušení dodávek pitné vody v obchodní síti vyprodáno,
- při omezeném přístupu k pitné vodě je vhodné mít i dostatečnou zásobu hygienických prostředků jako jsou jednorázové vlhčené ubrousky, dezinfekční gel na ruce, SAVO nebo i tablety a roztoky pro dezinfekci kontaminované vody,
- pokud Vám to podmínky dovolí, zachytávejte dešťovou vodu do nádob. Využijete ji standardně na zalévání zahrady, ale při mimořádné události spojené s narušením dodávek pitné vody např. i pro splachování toalety,
- zmapujte okolí svého bydliště, zda se v dostupné vzdálenosti nenacházejí volně přístupné přírodní zdroje pitné nebo minerální vody, studánky atp. s ověřenou kvalitou vody pro pitné účely,
- při hrozbě nebo reálném narušení dodávek pitné vody respektujte opatření přijímané úřady k omezení nebo zakázání nakládání s povrchovými vodami nebo i k omezení užívání pitné vody z vodovodu (k zalévání zahrad, napouštění bazénů, mytí aut atp.),
- nepodílejte se na vytváření a šíření paniky tím, že budete nakupovat nepřiměřené množství balené vody v obchodech.

Co dělat při narušení dodávek pitné vody:

- získejte informace o situaci a její prognóze, zejména na stránkách příslušného provozovatele vodovodu, Krajské hygienické stanice, městského úřadu nebo z oficiálních médií,
- řiďte se pokyny složek IZS a nařízeními správních úřadů k omezení spotřeby vody,
- dodržujte pokyny Krajské hygienické stanice pro nakládání s vodou z vodovodní sítě,
- bude-li voda z vodovodu označena Krajskou hygienickou stanicí jako voda nepitná ani po převaření, nelze ji používat nejen k pití a vaření, ale ani k péči o tělo, k čištění zubů, k mytí předmětů, které svým určením přicházejí do styku s potravinami nebo lidským tělem atp.,
- šetřete pitnou vodou z veřejného vodovodu, přestože je dodávka zatím funkční. Při několikadenním výpadku v dodávkách pitné vody z veřejného vodovodu můžete využít např. vodu z pramenů v okolí s ověřenou kvalitou vody pro pitné účely,
- zvažte odjezd na chatu nebo k příbuzným, kteří nejsou postiženi narušením dodávek pitné vody – jiná vodovodní soustava, vlastní studna ověřenou kvalitou vody pro pitné účely,
- nikdy nevolejte na tísňové linky pro získání informací o situaci,
- nebudou-li dostupné linky tísňového volání v důsledku přetížení telekomunikačních sítí, budou základny složek IZS sloužit jako ohlašovny, odkud je možné provést tísňové volání, do obnovení telefonického spojení.

OCHRANA OBYVATELSTVA

Evakuace

Evakuací se zabezpečuje přemístění osob, zvířat, předmětů kulturní hodnoty, technického zařízení, případně strojů a materiálu k zachování nutné výroby a nebezpečných látek z míst ohrožených mimořádnou událostí. Evakuace se provádí z míst ohrožených mimořádnou událostí do míst, která zajišťují pro evakuované obyvatelstvo náhradní ubytování a stravování.

Evakuace se vztahuje na všechny osoby v místech ohrožených povodní (jinou mimořádnou událostí) s výjimkou osob, které se podílí na záchranných pracích, na řízení evakuace nebo vykonávají jinou neodkladnou činnost v oblasti ochrany před povodněmi.

Při nařízené evakuaci:

- dodržujte pokyny složek IZS a orgánů zabezpečujících evakuaci,
- uhaste oheň v topidlech,
- uzavřete přívod vody a plynu,
- ověřte, zda sousedé vědí, že mají opustit byt nebo lokalitu,
- dětem vložte do kapsy oděvu cedulku se jménem a adresou,
- připravte si evakuační zavazadlo,
- uzamkněte dům či byt,
- psy vezměte s sebou,
- ostatní domácí zvířata, včetně exotických zvířat, ponechejte doma a dobře je předzásobte vodou a potravou,
- dostavte se na určené místo dle pokynů orgánů města,
- je nutné nechat volné průjezdné šířky komunikací k nástupním plochám pro požární techniku a ke zdrojům vody.

Evakuační zavazadlo

Evakuačním zavazadlem se rozumí batoh, kufr nebo taška s věcmi, které jsou nezbytné pro přechodné opuštění domova, které lze v okamžiku evakuace odhadnout na více než jeden den. Při evakuaci, resp. opuštění objektu na kratší dobu (např. nahlášení bomby v objektu, únik plynu nebo jiné nebezpečné látky)

Ize očekávat návrat během několika hodin, tudíž je evakuační zavazadlo zbytečné.

Pokud dojde k takovému druhu ohrožení, kdy je nutné na více než jeden den opustit domácnost, je třeba si připravit evakuační zavazadlo pro sebe i ostatní členy domácnosti. Platí zásada, že každá osoba by měla mít jen jedno zavazadlo (dospělí do **25 kg**, děti do **10 kg**), ideální je kufr na kolečkách (dobrá skladnost, snadná manipulace), se kterým lze manipulovat jen jednou rukou, dále batoh (máte obě ruce volné) anebo taška (nejméně vhodná). Nezapomeňte, že při přesunu se zavazadlem není vždy možné použít vlastní automobil (např. povodně). V mnoha domácnostech je také domácí zvíře, které je třeba vést (nést) s sebou.

Obsah evakuačního zavazadla

- jídlo a pití + nádobí,
- cennosti a dokumenty,
- léky a hygiena,
- oblečení a vybavení pro přespání,
- přístroje, nástroje a zábava.

První skupina: Jídlo, pití a nádobí

Do první skupiny patří zejména trvanlivé a dobře zabalené potraviny, pitná voda (vše na 2-3 dny pro každého člena domácnosti), krmivo pro domácí zvíře, které berete s sebou, hrnek nebo miska, příbor a otvírák na konzervy. V případě, že máte individuální dietetický režim (např. bezlepková dieta, vegetariánství apod.), počítejte s tím, že v místech náhradního ubytování s hromadným zajištěním stravování bude možné Vám vyjít vstříc jen v omezené míře. Mějte tedy své speciální potraviny s sebou v dostatečném množství.

Druhá skupina: Cennosti a dokumenty

Do druhé skupiny patří osobní dokumenty (rodný list, občanský průkaz, cestovní pas, karta zdravotní pojišťovny), jiné důležité dokumenty (pojistné smlouvy, stavební spoření, smlouvy o investicích, akcie) a peníze v hotovosti + platební karty.

Třetí skupina: Léky a hygiena

Ve třetí skupině nesmí chybět především pravidelně užívané léky nebo zdravotní pomůcky, také jsou doporučovány vitamíny a běžné doplňky stravy. Dále si vezměte běžné hygienické potřeby v přiměřeném množství.

Čtvrtá skupina: Oblečení a vybavení pro přespání

Čtvrtá skupina zahrnuje oblečení odpovídající danému ročnímu období, náhradní prádlo a obuv, spací pytel, karimatku, pláštěnku nebo deštník.

Pátá skupina: Přístroje, nástroje a zábava

V páté skupině je důležitý především mobilní telefon, tablet a notebook s nabíječkou, MP3 přehrávač, svítilna, zavírací nůž, šití, psací potřeby a dále předměty pro vyplnění volného času - knihy, čtečka e-knih, hračky pro děti, společenské hry.

Jak balit evakuační zavazadlo

Je velmi pravděpodobné, že při vyhlášení evakuace budete v časové tísní a stresu. Při balení proto zvažujte priority. Obecně nejdůležitější jsou předměty zařazené do druhé a třetí skupiny. Vše ostatní Vám může v případě nouze někdo v místě náhradního ubytování půjčit.

Při balení se snažte využít co nejlépe omezený prostor zavazadla (ponožky do bot, konzervy do nádob apod.), pokud Vám zbude místo, přibalte věci, které jste ochotni půjčit nebo věnovat jiným (potravinu, oblečení, hračky...).

Každé zavazadlo opatřete cedulkou se jménem, adresou a číslem mobilního telefonu majitele. Cedulku se jménem a adresou dejte do kapsy i malým dětem.

Varování

Varování obyvatelstva je souhrn technických a organizačních opatření zabezpečujících včasné upozornění obyvatelstva orgány veřejné správy na hrozící nebo nastalou mimořádnou událost, vyžadující realizaci opatření na ochranu obyvatelstva a majetku. Zahrnuje zejména varovný signál, po jehož provedení je neprodleně realizováno informování obyvatelstva o povaze nebezpečí a o opatřeních k ochraně života, zdraví a majetku.

Dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, zabezpečuje varování obyvatelstva hasičský záchranný sbor kraje a **zajišťuje jej obecní úřad a starosta obce.**

Ve městě Olešnice bude občany varovat starosta města, popřípadě jím pověřená osoba a to prostřednictvím veřejného rozhlasu (v případě potřeby jinými způsoby) nebo sirénou HZS.

Tři signály:

- zkouška sirén,
- požární poplach,
- všeobecná výstraha – jediný varovný signál!

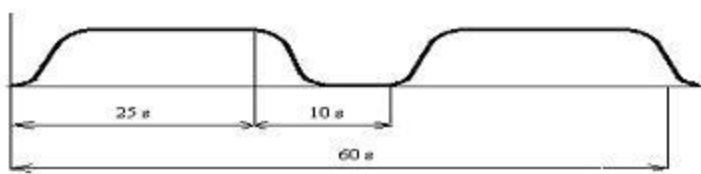
Zkouška sirén

Každou první středu v měsíci, ve 12:00, probíhá na celém území republiky akustická zkouška provozuschopnosti celého systému varování. Tón sirény je nepřerušovaný po dobu 140 sekund, u elektronických sirén jsou občané vyrozuměni také hlasově.

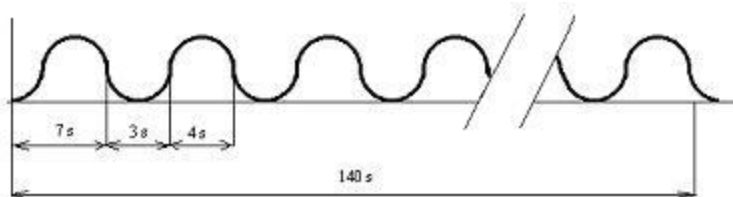
Požární poplach

Požární poplach slouží ke svolání jednotek požární ochrany. Tento signál je vyhlášován přerušovaným tónem sirény po dobu 1 minuty.

Všeobecná výstraha

Obyvatelstvo je v případě hrozby nebo vzniku mimořádné události varováno především prostřednictvím varovného signálu „Všeobecná výstraha“. Tento signál je vyhlášován kolísavým tónem sirény po dobu 140 vteřin a může zaznít třikrát po sobě v cca tříminutových intervalech. Po tomto signálu bezprostředně následuje mluvená tísňová informace, kterou se sdělují obyvatelstvu údaje o bezprostředním nebezpečí vzniku nebo již nastalé mimořádné události a opatření k ochraně obyvatelstva. K poskytování této tísňové informace se využívá i koncových prvků varování, které jsou vybaveny modulem pro vysílání hlasové informace.

Obyvatelstvo může být následně informováno i sdělovacími prostředky (rozhlasem, televizí, místním rozhlasem), tzv. mluvícími sirénami, vozidly složek integrovaného záchranného systému nebo jiným způsobem o tom, co se stalo a co se má v takovém případě dělat.

Náhradní způsob varování

Náhradní způsob varování je organizován v případě výpadku funkčnosti jednotného systému varování a informování, popř. v odlehlých místech, které nejsou pokryty koncovými prvky varování. Zabezpečen by byl operativně všemi dostupnými prostředky, a to např. výstražným zvukovým a rozhlasovým zařízením na služebních vozech HZS kraje, Policie ČR a Městské policie, přímé varování občanů členy složek IZS, popř. jinými pověřenými osobami-spojky.

Nouzové přežití

Nouzové přežití obyvatelstva je soubor činností a postupů věcně příslušných orgánů, dalších zainteresovaných subjektů a samotných občanů, prováděných s cílem minimalizovat negativní dopady mimořádných událostí na zdraví a životy postiženého obyvatelstva.

Nouzové přežití obyvatelstva je řešeno na základě zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a vyhlášky MV č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS; a je rozpracováno v havarijním plánu kraje.

Opatření nouzového přežití obyvatelstva navazují na evakuaci obyvatelstva z postiženého území nebo jsou realizována přímo v prostoru mimořádné události. Tato opatření zahrnují:

- nouzové ubytování,
- nouzové zásobování potravinami,
- nouzové zásobování pitnou vodou,
- nouzové základní služby obyvatelstvu,
- nouzové dodávky energií,
- organizování humanitární pomoci,
- rozdělení odpovědnosti za provedení opatření pro nouzové přežití obyvatelstva.

K zabezpečení nouzového přežití obyvatelstva jsou využívána především stacionární zařízení umožňující nouzové ubytování a stravování.

SEZNAM ZDROJŮ DAT

Grafické výstupy byly vytvořeny firmou ENVIPARTNER, s.r.o. prostřednictvím grafického editoru Canva a nástrojů Microsoft Office.

Informace o možných hrozbách na území města byly poskytnuty a konzultovány se zástupci města.

Mapové výstupy, které jsou součástí tohoto díla, byly vytvořeny firmou ENVIPARTNER, s. r. o. za pomoci podkladů ČÚZK – Ortofotomapa a Základní mapa České republiky (ZM) 10, 25, 50, 100 a 200, 2020. <<http://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec/>>.